

Pedagogická
fakulta
Faculty
of Education

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Pedagogická fakulta
Katedra anglistiky

Bakalářská práce

**Současná role královské rodiny ve
Spojeném království Velké Británie a
Severního Irska**

Today's Role of the Royal Family in the
United Kingdom of Great Britain and
Northern Ireland

Vypracovala: Kristýna Bigasová Dis.
Studijní kombinace: Aju- Nju- Szu

Vedoucí práce: PhDr. Lenka Hessová

České Budějovice 2018

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě pedagogickou fakultou elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Poděkování

Děkuji vedoucí mé bakalářské práce PhDr. Lence Hessové za metodické vedení, cenné rady, podporu a podněty k přemýšlení.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá královskou rodinou Spojeného království Velké Británie a Severního Irska a její rolí v dnešní době. V teoretické části je nejdříve uveden historický přehled vzniku monarchie až do podoby, jak ji známe dnes se zaměřením na dynastie, osobnosti a události, které tento vývoj ovlivnily. Nejpodrobněji je popsána v dnešní době vládnoucí dynastie Windsorů a její významné osobnosti. Dále se práce zabývá politickým systémem země a úlohou královské rodiny v tomto systému. Praktická část je věnována přípravě vyučovací hodiny pro devátou třídu základní školy s hlavním cílem seznámit žáky s rodokmenem současné královské rodiny a obohatit jejich slovní zásobu o výrazy spojené s tímto tématem. Příprava na vyučovací hodinu je umístěna na Metodickém portálu RVP.CZ jako praktická ukázka průřezového tématu Multikulturní výchova.

Klíčová slova

monarchie, dynastie, královská rodina, politický systém, královna, rod Windsorů, výuka cizích jazyků, druhý stupeň

Abstract

The Bachelor thesis deals with the Royal family in contemporary Britain, especially its role. In the theoretical part of the thesis the origin of the monarchy with a focus on the dynasties, personalities and events that influenced the development are discussed, with the current reigning Windsor dynasty and its personalities described the most elaborately. The thesis also deals with the country's political system and the role of the royal family in this system. The practical part is focused on a lesson plan for the pupils of the ninth class with the main aim to familiarise them with the family tree of the current royal family and to build up the vocabulary associated with this theme. Preparation of the lesson is placed on Metodický portál RVP.CZ., which is used as the main methodological support and inspiration for teachers. The lesson plan is a practical example of the cross-sectional theme of Multicultural education.

Keywords

monarchy, dynasty, royal family, political system, queen, House of Windsor, foreign language teaching, secondary school

OBSAH

1	ÚVOD.....	1
2	MONARCHIE.....	3
2.1	VYMEZENÍ POJMU MONARCHIE.....	3
2.2	TYPY MONARCHIÍ.....	3
3	ŠLECHTICKÉ TITULY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ.....	5
3.1	VYZNAMENÁNÍ A RYTÍŘSKÉ ŘÁDY VE SPOJENÉM KRÁLOVSTVÍ.....	6
4	POHLED DO HISTORIE.....	9
4.1	DYNASTIE A UDÁLOSTI, KTERÉ OVLIVNILY VZNIK SOUČASNÉ MONARCHIE.....	9
5	WINDSORSKÁ DYNASTIE.....	13
5.1	VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI WINDSORSKÉ DYNASTIE.....	14
5.1.1	Jiří V. (3. 6. 1865 – 20. 1. 1935).....	14
5.1.2	Edward VIII. (23. 6. 1894 – 28. 5. 1972).....	15
5.1.3	Jiří VI. (14. 12. 1895 – 6. 2. 1952).....	16
5.1.4	Diana Francis Spencer (1. 7. 1961 – 31. 8. 1997).....	18
5.2	SOUČASNÉ OSOBNOSTI WINDSORSKÉ DYNASTIE.....	22
5.2.1	Alžběta II. (21. 4. 1926).....	22
5.2.2	Princ Filip (10. 6. 1921).....	24
5.2.3	Charles princ z Walesu (14. 11. 1948).....	27
5.2.4	Camilla, vévodkyně z Cornwallu (17. 6. 1947).....	30
5.2.5	Princ William (21. 6. 1982).....	31
5.2.6	Catherine, vévodkyně z Cambridge (9. 1. 1982).....	33
5.2.7	Princ Harry (15.9. 1984).....	35
5.2.8	Meghan, vévodkyně ze Sussexu (4. 8. 1981).....	37
6	POLITICKÝ SYSTÉM SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA A ROLE KRÁLOVSKÉ RODINY PRO POLITICKÝ SYSTÉM.....	38
6.1	ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA POLITICKÉHO SYSTÉMU.....	38
6.1.1	MOC VÝKONNÁ.....	39
6.1.2	MOC ZÁKONODÁRNÁ.....	39
6.1.3	MOC SOUDNÍ.....	39
6.2	ROLE KRÁLOVNY VE VLÁDĚ.....	40
6.2.1	Královské výsady.....	40
6.2.2	Role ostatních členů královské rodiny.....	42
7	VLIV A PŘÍNOS KRÁLOVSKÉ RODINY PRO SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ.....	44
8	PRAKTICKÁ ČÁST.....	45
8.1	PŘÍPRAVA NA HODINU ANGLIČTINY V 9. TŘÍDĚ ZÁKLADNÍ ŠKOLY.....	45
8.1.1	Popis vyučovací hodiny.....	45
8.2	ORGANIZACE VÝUKY.....	48
8.3	ANALÝZA ODUČENÉ JEDNOTKY.....	50
8.4	MÉ OSOBNÍ POZNATKY A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ.....	53
8.5	UMÍSTĚNÍ VYUČOVACÍ HODINY NA METODICKÝ PORTÁL RVP.....	54
9	ZÁVĚR.....	55
10	SEZNAM PŘÍLOH.....	57
11	ZDROJE.....	58
12	PŘÍLOHY.....	I

1 ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce je současná role královské rodiny ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. Královská rodina je známá a populární po celém světě, a to i v České republice. Nutno říci, že informace ze života královské rodiny včetně královny jsou nám předávány zejména bulvárními médii a neoficiálními zdroji. Zmíněnou skutečnost jsem zaregistrovala již před výběrem tohoto tématu. Často je psáno např. o různých skandálech či nesplněném „dress codu“. Objevují se také fotografie ze soukromého života. Občas proběhne v tisku informace o mezinárodních návštěvách členů královské rodiny. Většina lidí si proto královnu představuje jako pouhý symbol monarchie s korunou na hlavě. Málokdo ale ví, jakou funkci královna, a monarchie vůbec, zastává v řízení a vedení státu, protože tyto informace se neobjevují téměř vůbec.

Já jsem si toto téma zvolila zejména proto, že jsem nějaký čas žila ve Spojeném království, kde jsem se setkávala také pouze s bulvárními články. Proto bych si i já sama chtěla ucelit a objasnit roli královské rodiny jako takové na základě oficiálních a ověřených zdrojů, které jak se zdá není jednoduché nalézt.

Zjistila jsem, že učivo o monarchii a královské rodině není zahrnuto v osnovách učiva anglického jazyka na základních školách a na středních školách je zapracováno pouze okrajově. Žáci se stejně jako já setkávají s bulvárním obrazem královské rodiny v různých médiích téměř každý den, a proto bych jim chtěla předat ucelené informace a uvést skutečný, a ne zkreslený obraz královské rodiny.

V českém jazyce jsem sehnala jen několik knih z oblasti beletrie zaměřené pouze na královskou rodinu. Při psaní bakalářské práce budu tedy muset vycházet zejména z elektronických a tištěných zdrojů v anglickém jazyce a pracovat s vlastním překladem.

V první teoretické části bude pro potřeby práce nejdříve nutné definovat pojem monarchie a také objasnit královské a šlechtické tituly používané ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska. V této části práce také uvedu historický přehled všech dynastií, nejvýznamnějších osobností a událostí, které vznik monarchie dnešní podoby ovlivnily. Zaměřím se zejména na dodnes vládnoucí rod Windsorů, popis jednotlivých členů a jejich role a pravomoci ve Spojeném království. Na závěr teoretické části popíši politický systém země a roli královské rodiny v tomto systému.

Hlavním cílem teoretické práce je tedy popis rodokmenu královské rodiny, rodinných vztahů a vysvětlení role královské rodiny pro politický systém Spojeného království Velké Británie a Severního Irska v současné době. Informace budu čerpat zejména z oficiálního webu královské rodiny a knih, které jsou v anglickém jazyce a také z několika publikací v jazyce českém, které jsou většinou překladem životopisů různých členů královské rodiny.

V praktické části představím svou přípravu na výuku anglického jazyka v 9. třídě základní školy. Cílem výuky bude v oblasti jazykové seznámit žáky se slovní zásobou spojenou s tématem královské rodiny a rozvíjet jejich komunikační jazykové kompetence. V oblasti kulturní se žáci dozvědí základní informace o královské rodině, jejích současných členech a rodokmenu Windsorské dynastie.

Příprava na hodinu bude umístěna na Metodickém portálu RVP.CZ jako praktická ukázka zapojení průřezového tématu Multikulturní výchova do anglického jazyka.

Pro účely této práce budu pro název země užívat zkrácený termín Spojené království.

2 MONARCHIE

Pro potřeby této práce v této kapitole stručně objasním pojem monarchie a její typy. Ve Spojeném království je formou vlády konstituční monarchie, a proto tento typ monarchie popíši podrobněji.

2.1 VYMEZENÍ POJMU MONARCHIE

V encyklopedii Britannica (2017) se uvádí, že monarchie je druh vlády, ve kterém je hlavou státu panovník. Tradičně bývá post monarchy zděděn a trvá doživotně, pokud se panovník nerozhodne k abdikaci. Pravomoci vládnoucího monarchy závisí na typu monarchie. Slovo pochází z řečtiny a je složeno ze slov monos (jeden) a archein (vládnout). Panovníci mohou mít různé tituly, např. sultán, vévoda, císař, emír, kníže nebo král jako v případě Spojeného království. V průběhu 19. a 20. století mnoho monarchií zaniklo a změnilo se na republiku. V evropských zemích se většina absolutních monarchií změnila na parlamentní či konstituční.

2.2 TYPY MONARCHIÍ

Typy monarchií dělíme podle způsobu vlády (absolutní, konstituční, parlamentní a teokratická) a podle předávání moci (dědičná a volená). (Britannica, 2017, vlastní překlad)

Podle způsobu vlády známe tyto typy:

1. Absolutní monarchie – veškerá moc je v rukou panovníka a není nijak omezená zákony ani ústavně. Panovník je předsedou vlády a má neomezenou politickou moc, má také nejvyšší soudní a zákonodárnou moc a je zároveň i nejvyšším vojenským velitelem, ale i přesto panovník vládne s pomocí několika rádců – ministrů. Tento typ vlády můžeme najít například v Ománu, Bruneji nebo Kataru. (Britannica, 2017, vlastní překlad)

2. Konstituční monarchie – na rozdíl od absolutní monarchie se konstituční monarchie odlišuje omezením moci panovníka, který vykonává své pravomoci na základě stanovené ústavy. V tomto způsobu vlády je role panovníka většinou pouze reprezentativní. Panovník, ale může být hlavou výkonné moci. Má možnost podílet se například na rozpouštění parlamentu nebo udílení královského souhlasu legislativě. Řídícím orgánem je parlament, který si přímo či nepřímo volí svého premiéra, jež stojí

v čele vlády. Dalšími státy s touto formou vlády jsou např. Japonsko, Monako a Norsko. Spojené království se stalo konstituční monarchií v roce 1689, protože deklarace práv z tohoto roku ukončila možnost vzniku monarchie absolutistické a omezila pravomoci panovníka ve prospěch parlamentu. (The Constitution, 2017, vlastní překlad)

3. Parlamentní monarchie – demokratická forma vlády, v níž strana nebo koalice stran s největším zastoupením v parlamentu tvoří vládu a její vůdce se stává premiérem nebo kancléřem. Úloha monarchy v této formě řízení je výhradně reprezentativní. Parlament a vláda obstarává všechny státní záležitosti. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

4. Teokratická monarchie – Encyklopedie politiky (2004) uvádí, že tento výraz pochází rovněž z řečtiny, kdy theos znamená bůh a kratein znamená panovat. Panovník představuje zástupce boha. Vládní moc vykonává obvykle kněžstvo. Teokracie byla typická pro státy ve starověku, ale i v dnešní době můžeme tento způsob vlády najít např. ve Vatikánu či Saudské Arábii. (Žaloudek, 2004)

Dle knihy Principy a teorie politických věd (2000) rozlišujeme podle předávání moci tyto typy:

1. Dědičná monarchie – titul a moc je předávána z jednoho člena rodu na druhého podle přesně daného pořadí následnictví, které je určené legislativně.

2. Volená monarchie – panovník je volen výkonným orgánem moci, např. vládou. (Sharma, 2000, vlastní překlad)

3 ŠLECHTICKÉ TITULY SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ

Teoretická část této práce se zaměřuje na popis jednotlivých členů královské rodiny. Často je zde uváděn šlechtický titul, vyznamenání či řád, který daná osoba obdržela. Jelikož je Spojené království v tomto ojedinělé a často není známo co který titul, řád nebo vyznamenání znamená, pokusím se v této kapitole ty nejznámější a nejvyužívanější vysvětlit. Některé z termínů z této kapitoly následně využiji při výuce anglického jazyka v 9. třídě.

V knize *The Nobilities of Europe* (1909) autor uvádí, že šlechtický titul je titul udělován panovníkem za zásluhy. S udělením titulu jsou zároveň spojena mnohá privilegia, např. právo nosit erb, účast ve státní správě či pečetit zeleným nebo červeným voskem. Udělený šlechtický titul je zpravidla dědičný a jeho nositelé se stávají členy aristokracie.

Ve spojeném království se v dnešní době používá pět šlechtických hodností. Jsou to tituly vévoda, markýz, hrabě, baron a vikomt. (Marquis De Ruvigny, 1909, vlastní překlad)

Asi nejznámějším anglickým a skotským šlechtickým titulem je lord. Tento titul byl dříve spojen s právem usednout ve sněmovně lordů. Mohou jím být označováni všichni šlechtici mužského pohlaví se všemi tituly mimo vévody. Manželka lorda bývá titulována lady. Titul barona se v praxi nepoužívá a jeho nositelé se označují pouze titulem lord. (Marquis De Ruvigny, 1909, vlastní překlad)

Nejvyšším šlechtickým titulem je vévoda. Podle protokolu jsou jeho nositelé oslovováni „Vaše Milosti“ a náleží jim tím titul Jasnost. Ve Spojeném království existuje v dnešní době 27 vévodských rodů. Markýz je dědičný titul vyšší šlechty a je mezistupněm mezi tituly hrabě a vévoda. Jako první obdržel tento titul v roce 1385 Robert de Vere, který byl jmenován dublinským markýzem. Čestným titulem markýze je „nejctihodnější“. Markýz se oslovuje „Mylorde“ nebo „Vaše Lordstvo.“ Uprostřed v pětistupňovém systému stojí titul hrabě. Ten je dědičný po mužské linii, pokud panovník neurčil jinak, a zaniká po vymření rodu. Dalším titulem, který se dodnes používá, je vikomt. Poprvé byl udělen v roce 1440 Johnu Beaumontovi. Jedná se o titul náležící vyšší šlechtě se všemi právy, které k němu náleží. Nejnižším titulem je baron. Manželkou barona je baronka, dcera je

baronesa. I nositelé tohoto titulu mají právo usednout ve Sněmovně lordů. (Aristocrats, 2018, vlastní překlad)

3.1 VYZNAMENÁNÍ A RYTÍŘSKÉ ŘÁDY VE SPOJENÉM KRÁLOVSTVÍ

Z původního textu zřizujícího Viktoriin kříž (1856) vyplývá, že za nejvyšší vyznamenání je považován Viktoriin kříž. Byl založen královnou Viktorií během krymské války v roce 1856. Oceňováni jím byli všichni příslušníci Královského námořnictva a britské armády za mimořádné činy bez ohledu na délku služby, třídní původ či vojenskou hodnost. Do této doby byl udělován Řád lázně, který byl určen pouze pro vyšší důstojníky. Viktoriin kříž je tak nejvyšší vojenské vyznamenání Spojeného království a v systému britských vyznamenání má přednost i před Podvazkovým řádem. (The London Gazette, 1856)

Rezková (2017) uvádí, že podvazkový řád byl založen kolem roku 1350 králem Eduardem III. Je to rytířský řád Spojeného království a o jeho vzniku kolují různé legendy. Dle dějepisců se tak prý stalo k příležitosti bitvy u Kresčaku. Podle dalších zdrojů byla důvodem jeho založení tzv. podvazková legenda, kdy se prý na královském plese hraběnce ze Salisbury při tanci s panovníkem uvolnil podvazek a spadl na zem. Král ji jako správný gentleman chtěl uchránit před ponížením, a tak si podvazek nasadil na vlastní nohu. Při tom měl prý prohlásit: "Hanba tomu, kdo by o tom zle smýšlel." Tato památná věta se stala heslem řádu a dodnes ji můžeme spatřit vyšitou zlatě na tmavě modrém podvazku, který nosí jeho členové na levé noze. Dámy, včetně královny Alžběty II., nosí podvazek na předloktí levé ruky. Rytíři navíc dostávají řádový tmavě modrý sametový plášť, černý sametový klobouk s bílým pérem, odznak svatého Jiří a šerpu s řádovou hvězdou. Sídlem řádu je kaple sv. Jiří ve Windsoru. Počet členů je pevně stanoven. Kromě královny, která stojí v čele, má řád 24 členů. Někteří členové zahraničních královských rodin mohou mít čestné členství. Čestnými členy Podvazkového řádu jsou například japonský císař, dánská královna a norský král. Pokud někdo z členů zemře, zůstane jeho místo neobsazené až do 23. dubna, kdy královna vyhlásí v trůnním sále kaple sv. Jiří jeho nástupce. Mezi členy tohoto významného řádu patřili v minulosti např. císař a král říše římské, král český a uherský Zikmund Lucemburský nebo habsburští panovníci Fridrich I., Rudolf II. a poslední rakousko-uherský panovník Ferdinand d'Este. (Rezková, 2017)

Podle Encyklopedie řádů a vyznamenání (1999) a autorky Goodey (2017) je obdobou Viktoriina kříže Jiřího kříž. Byl založen králem Jiřím VI. v roce 1914. Je určen i civilním osobám za činy během válečného stavu nebo jiného extrémního ohrožení. Proto je nejvyšším britským civilním vyznamenáním za statečnost a hrdinství. (Lobkowicz, 1999 ; Goodey, 2017, vlastní překlad)

Dalším významným rytířským řádem je řád bodláku. Tento řád je nejvyšším vyznamenáním Skotska. Celým jménem se nazývá Nejstarší a nejvznešenější řád bodláku a jeho symbolem je skotská národní rostlina bodlák. Tento řád založil skotský král Eduard VII. v roce 1687. V čele stojí královna Alžběta II. Řád má pouze 16 členů. Panovník může výjimečně přijmout i rytíře, kteří se do počtu nezapočítávají. Řád je udělován pouze dle panovníkova uvážení bez konzultace s vládou. Dámy tohoto řádu jsou osločovány titulem lady, rytíři mají nárok na oslovení sir před svým jménem. (Lobkowicz, 1999; Goodey, 2017, vlastní překlad)

Řád britského impéria je britské vyznamenání, které založil král Jiří V. jako záslužný řád pro civilní osoby. Tento řád má pět tříd – velkokříž, rytíř komandér, komandér, důstojník a člen. Panovník může udělit řád britského impéria i členům jiných států. Mezi vyznamenané Čechy patří např. Libor Pešek, dirigent České filharmonie, který dostal řád druhé třídy – rytíř komandér, dále byli ve třídě komandér oceněni architektka Eva Jiřičná, dirigent Jiří Bělohlávek a generál František Moravec. (Lobkowicz, 1999; Goodey, 2017, vlastní překlad)

Za zásluhy v oblasti vědy, umění, kultury a literatury je udělován řád Za zásluhy, který založil v roce 1902 Eduard VII. Má pouze 24 členů a o jeho udělení rozhoduje pouze panovník. Vyznamenaní mohou být už od počátku i ženy. Mezi významné členy tohoto řádu patřila např. Matka Tereza. (Lobkowicz, 1999; Goodey, 2017, vlastní překlad)

Královský řád Viktoriin je britské vyznamenání a rytířský řád, který založila královna Viktorie jako svůj osobní řád a byl určen pro osoby, které se zasloužily o monarchii. V čele řádu je panovník, který jmenuje velmistra. Tím je v současné době princezna Anna. (Lobkowicz, 1999; Goodey, 2017, vlastní překlad)

V Ottově encyklopedii obecných vědomostí (1997) je uvedeno, že rytířský řád svatého Michala a svatého Jiří založil král Jiří IV. v roce 1818 a je udělován ženám

i mužům, kteří vykonali významnou nevojenskou službu v cizí zemi. Řád Za vynikající službu je udělován za zásluhy důstojníkům v době války, většinou za zásluhy v boji. Poprvé ho udělila královna Viktorie v roce 1886. (Ottova encyklopedie, 1997)

4 POHLED DO HISTORIE

4.1 DYNASTIE A UDÁLOSTI, KTERÉ OVLIVNILY VZNIK SOUČASNÉ MONARCHIE

Od Pryora (2011) se dozvídáme, že první lidé přišli do Británie v době ledové z evropského kontinentu. Stopy neolitického osídlení jsou ze 7. tisíciletí před n. l. Po pravěkém obyvatelstvu se na Britských ostrovech kolem roku 500 před n. l. usadili Keltové. V 1. století n. l. pak Římané obsadili většinu území dnešní Británie a pod jejich vládu spadala až do roku 410 n. l., kdy se římské legie z území stáhly. Římané sebou přinesli křesťanství a latinu. Keltské kmeny byly zatlačeny daleko na sever. Později je nahradily kmeny Germánů – Anglové, Sasové a Jutové, které přišly ze severní Evropy. Do 7. století již vznikala první anglosaská království. Germánské kmeny musely čelit v 8. a 9. století častým nájezdům Vikingských kmenů z Norska a Dánska. Ty zemi ovládaly až do poloviny 10. století. Poté bylo již sjednocené Anglické království napadeno Normany. (Pryor, 2011, vlastní překlad)

Historie Anglie, tak jak ji známe dnes, se začala psát v roce 1066, kdy Vilém I. Dobyvatel z Normandie napadl zemi, kterou nyní nazýváme Anglií, porazil v bitvě u Hastingsu posledního Anglosaského krále Harolda II., který v této bitvě padl. Tím získal anglický trůn, 25. 12. 1066 byl korunován na anglického krále a založil anglickou královskou dynastii. Tato událost měla zásadní vliv na dějiny Anglie. Vilém nechal sepsat pozemkovou knihu, která obsahovala např. soupis nemovitostí a půdy, soupis obyvatel, kteří je vlastnili. Tím si zajistil výběr daní. Vlastnictví většiny pozemků poté postupně přešlo do rukou Normanů, kteří zároveň obsadili významná místa v církvi a ve státní správě. Původní anglosaská kultura byla nahrazena normanskou, byla zavedena francouzština jako jazyk aristokracie, byl zde zaveden francouzský způsob feudalismu. Normanská dynastie vládla až do roku 1154, po nich nastoupila dynastie Plantagenetů (1154–1485). (History : Normans, 2014, vlastní překlad)

Stenton (2018) uvádí, že během vlády této dynastie došlo k několika významným událostem. Na konci 12. století bylo dobyté Irsko a roku 1254 byl podroben i Wales.

Nová feudální struktura anglické společnosti poskytovala šlechtě velkou moc. V roce 1215 musel král Jan Bezzemek podepsat listinu zvanou Magna Charta (první velká listina práv a svobod), která byla prvním dokumentem omezující pravomoci panovníka

vůči jeho poddaným na základě zákona. Tato listina vedla ke vzniku Velké rady, později známé jako parlament, předchůdce dnešního vládního systému. První parlament se zřejmě sešel za vlády Eduarda I. (1239–1307). (Stenton, 2018, vlastní překlad)

Podle Němce (2016) došlo v letech 1337–1453 ke konfliktu mezi Anglií a Francií. Příčinou tzv. Stoleté války byl spor o nadvládu ve Flandrech. V této válce byli Angličané poraženi a anglická vojska byla nakonec z celého francouzského území vytlačena. Tento spor vyústil v tzv. Válku růží mezi rody Lancasterů a Yorků, vedlejších rodových linií rodu Plantagenetů. Důsledkem těchto bojů byl pád rodu Plantagenetů a na trůn nastoupil Jindřich VII. Tudor (1457–1509), který byl prvním Tudorovcem na anglickém trůně (1485–1603). Roku 1533 se Jindřich VIII. (1491–1547) odtrhl od římskokatolické církve a prohlásil se hlavou anglikánské církve. Proto na něj papež uvalil klatbu. Jindřich VIII. byl šestkrát ženat. Proslul velkou krutostí při popravách odpůrců nově vzniklé církve. Mezi nejznámější oběti těchto poprav patřil Sir Thomas Moore, který je dodnes považován za nejlepšího právníka a jednoho z největších vzdělanců své doby. (Němec, 2016)

Oram (2016) uvádí, že po smrti Jindřicha VIII. usedl na trůn mladý a nemocný Eduard VI. (1537–1553). Ten ustanovil jako svoji nástupkyni Janu Greyovou, praneteř Jindřicha VIII., nazývanou též devítidenní královna. Budoucí královnou Marií, řečenou Krvavou, byla Jana označena za zrádkyni a poté popravena. Posledním Tudorovcem byla královna Alžběta I. (1533–1603), dcera Jindřicha VIII. a Jany Boleynové, jeho druhé manželky. (Oram, 2016, vlastní překlad)

Tudorovská éra se též nazývá Alžbětinský zlatý věk a zároveň je toto období označováno jako konec středověku v Anglii. Došlo k rozvoji obchodu, vzdělanosti, kultury a mořeplavby. Nejvýznamnější panovnicí tohoto období byla bezesporu královna Alžběta I., která vládla 45 let, stabilizovala Anglii a položila základy koloniální říše. Její smrtí roku 1603 končí vláda Tudorovců. K moci se dostala dynastie Stuartovců (1603–1714). (Berry, 2016, vlastní překlad)

Na trůn nastoupil Jakub I. Stuart (1566–1625), syn Marie Stuartovny, král Skotska. Ten poté vládl dalších 22 let Skotsku, Anglii a Irsku. V době jeho vlády pokračovala „zlatá“ éra divadla a literatury s významnými osobnostmi jako byli např. Sir Francis Bacon a William Shakespeare. (Oram, 2016, vlastní překlad)

Dalším z významných panovníků této dynastie byl Karel I. (1600–1649). I přes protesty parlamentu a veřejnosti se oženil s katoličkou Henrietou Bourbonskou. Snažil se rozšířit církevní reformy, a nakonec jeho spory s parlamentem vyvrcholily v občanskou válku v letech 1642-1648. V této válce byl Karel I. poražen, zatčen a odsouzen k trestu smrti. Po jeho popravě v roce 1649 byla vyhlášena Anglická republika. Do jejího čela byl parlamentem zvolen lord protektor Oliver Cromwell, který vládl parlamentu, ovládal loďstvo a měl pravomoc vládce. Cromwell zemřel v roce 1658, jeho syn Richard se úřadu vzdal a došlo k návratu královské dynastie Stuartovců. Na trůn nastoupil Karel II. (1630–1685), syn Karla I. (Oram, 2016, vlastní překlad)

Poslední panovnicí byla královna Anna Stuartovna (1665–1714), za jejíž vlády v roce 1707 byl Zákonem o unii spojen anglický a skotský parlament a vzniklo Spojené království Velká Británie, jehož hlavním městem se stal Londýn. Anna vládla 20 let až do své smrti v roce 1714, byla poslední královnou Skotska a zároveň poslední královnou Anglie. (Oram, 2016, vlastní překlad)

Z encyklopedie Britannica (2018) a z webové stránky Britroyals.com se dozvídáme, že v roce 1714 se vlády ujala Hannoverská dynastie (1714-1901), která rozšířila Spojené království zabráním území po celém světě, např. v Kanadě a Indii. Britští panovníci této dynastie zároveň panovali jako kurfiřti v Hannoveru a vévodové v Brunšvicu – Lünebursku. Prvním hannoverským panovníkem na britském trůně byl Jiří I. (1660–1727), který byl pravnukem krále Jakuba I. a vzdáleným bratrancem Anny Stuartovny. Poté vládl jeho syn Jiří II. (1683–1760), který byl posledním britským panovníkem narozeným mimo území Velké Británie, narodil se v Hannoveru. Při jeho korunovaci ve Westminsterském opatství 4. října v roce 1727 zazněly čtyři chorály, které přímo pro tuto událost složil hannoverský skladatel Georg Fridrich Händel. Jeden z chorálů je zpíván při každé korunovaci dodnes. Po smrti Jiřího II. v roce 1751 nastoupil na trůn jeho vnuk Jiří III. (1738–1820). Za jeho vlády došlo v roce 1800 k významné události, kdy bylo dalším Zákonem o unii k Velké Británii připojeno i Irské království a vzniklo Spojené království Velké Británie a Irska. Jiří III. roku 1763 koupil pro rodinné účely tzv. Buckingham House, dnešní Buckinghamský palác, oficiální sídlo britských panovníků. Syn Jiří IV. (1762-1830) se stal jeho nástupcem. Tento panovník dal podnět ke vzniku Národní galerie a Kings College v Londýně, jedné ze zakládajících institucí Londýnské univerzity,

třetí nejstarší v zemi. Po jeho smrti se vlády ujal jeho bratr, který vládl jako William IV. (1765–1837). Královna Viktorie (1819–1901), neteř Williama IV. se ujala vlády v roce 1837 a tím nastává tzv. Viktoriánské období. Za její vlády se Velká Británie stala hlavní politickou mocností světa. Získala území Austrálie, Hong-kongu a Nového Zélandu. Dochází k technickému rozvoji země, vznikají první železnice, zavádí se parní energie a vznikají nové továrny. Probíhá průmyslová revoluce. Velká Británie vlastní největší obchodní loďstvo světa. (Kings & Queens of England, Scotland, Wales & United Kingdom, vlastní překlad), (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Oram (2018) uvádí, že Viktorie se narodila 24. května roku 1819 v Londýně. Jejím otcem byl Edward, vévoda z Kentu, čtvrtý syn krále Jiřího III. Matka Viktorie, Marie Louisa, pocházela ze Sasko-kobursko-gothajského rodu. Dle pravidel měl na trůn nastoupit jeden z jejich tří strýců, ale žádný z nich nezanechal potomka, který by se dožil dospělého věku. Na trůn ve svých osmnácti letech nastoupila princezna Viktorie z Kentu, vlastním jménem Alexandrina Viktorie Hannoverská, která po korunovaci přijala jméno královna Viktorie. V roce 1840 se provdala za svého bratrance Alberta ze Sasko-kobursko-gothajské dynastie. Z manželství se narodilo devět dětí, které se později v dospělosti přivdaly či přiřazenily do mnoha významných evropských královských rodů. Viktorie byla královnou Spojeného království Velké Británie a Irska od roku 1837 a zároveň byla první císařovnou Indie od roku 1876 až do své smrti. Po smrti svého manžela, který podlehl tyfu v roce 1861, se královna vyhýbala veřejnému životu a po zbytek života nosila výhradně černé smuteční šaty.

Královna vládla 63 let. Po její smrti 22. ledna 1901 se ujal trůnu nejstarší syn Edward (1841–1910), který vládl jako Edward VII. do roku 1910. (Oram, 2018, vlastní překlad)

5 WINDSORSKÁ DYNASTIE

Windsorové jsou dynastií, která vládne ve Spojeném království dodnes. Zakladatelem tohoto rodu byl Jiří V., syn Edwarda VII. a vnuk královny Viktorie, jak bylo uvedeno v knize Sestup a pád rodu Windsorů (1997).

Dne 17. července 1917 tajná rada schválila veřejné prohlášení, které hned dalšího dne uveřejnily všechny britské listy. *„Po zralých úvahách, v nichž jsme se zamýšleli nad jménem a titulem královské dynastie a rodiny, dospěli jsme k rozhodnutí, že na příště bude naše dynastie a rodina známa pod označením dynastie a rodina z Windsoru...“*

Tímto prohlášením byla uměle vytvořena nová dynastie, která se změnou jména pokusila skrýt německé kořeny vládnoucího britského krále a královny a tímto se vydávat za britskou. Do té doby mnozí angličtí vládcové nikdy nemluvili anglicky. Používali pouze němčinu, protože od roku 1714 panovali v britském impériu pouze Němci. Od roku 1915 získala Anglie konečně krále Jiřího V., který mluvil anglicky bez německého přízvuku. On sám sice pocházel ze Sasko-kobursko-gothajské linie, ale považoval se za Brita. *(Spoto, 1997, s.153)*

Autorka Kelley (1999) uvádí, že jako jméno rodu použil Jiří V. jméno zámku Windsor, který je v současné době jedním z oficiálních sídel královské rodiny, je nejznámějším symbolem britské monarchie a byl obýván panovníky již od roku 1066, kdy byl založen Vilémem I. Dobyvatelem.

5.1 VÝZNAMNÉ OSOBNOSTI WINDSORSKÉ DYNASTIE

5.1.1 Jiří V. (3. 6. 1865 – 20. 1. 1935)

Informace o Jiřím V. jsem čerpala z encyklopedie Britannica (2018) a z knihy Sestup a pád rodu Windsorů (1997). Jiří V. byl prvním králem windsorské dynastie, kterou sám založil, jak bylo uvedeno v předchozí podkapitole. Od roku 1910 byl zároveň i indickým císařem.

Narodil se jako druhý syn prince a princezny z Walesu, pozdějšího krále Edwarda VII. a jeho manželky Alexandry Dánské. Jeho bratr Albert Viktor byl starší pouze o sedmáct měsíců, a tak byli oba vychováni společně. Když Jiří dosáhl věku dvanácti let, zapsali se oba bratři do námořní akademie. Starší Albert poté pokračoval na Trinity College. Jiří sloužil v královském námořnictvu až do náhlé smrti svého staršího bratra Alberta Viktora v roce 1892. Po jeho smrti se stal přímým následníkem trůnu a získal titul princ waleský, vévoda z Yorku a hrabě z Inverness. V roce 1893 se oženil s bratrovou snoubenkou Marií z Tecku, svou sestřenicí. Během jejich manželství se jim narodilo pět synů a jedna dcera. Manželé žili v malém domě v Norfolku, protože Jiří na rozdíl od svých rodičů upřednostňoval tichý a klidný život. Jejich styl života se tak podobal spíše životu střední společenské třídy. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

V roce 1901, kdy jeho otec nastoupil na trůn, zdědil titul vévoda z Cornwallu. Po smrti svého otce Edwarda VII. v roce 1910 nastoupil na trůn a byl i se svou manželkou v roce 1911 ve Westminsteru korunován. Kromě titulu krále Spojeného království získal jako jediný britský panovník i titul indického císaře. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Spoto (1997) uvádí, že v období první světové války se Spojené království přidalo na stranu tzv. Dohody a dne 4. srpna 1914 vypovědělo válku Německu. V zemi vypukla vlna protiněmecké hysterie, která vyústila v přejmenování rodu, jak již bylo řečeno v předchozí kapitole. Mnoho monarchů v Evropě bylo během této války zbaveno funkce krále či císaře. Nemalá část z nich byla spřízněna s Jiřím V. Ten se mnohé příbuzné monarchy snažil zachránit, např. prince Andrewa Řeckého, jeho manželku a jejich děti včetně prince Filipa, který se později stal manželem současné královny Alžběty II. V roce 1917 ale učinil sporné rozhodnutí, kdy se nejdříve rozhodl poskytnout azyl svému

bratřenci, ruskému caru Mikuláši II., ale kvůli obavě, že by mohla být revoluce zavlčena i do Velké Británie, nebyl tento plán nakonec zrealizován. Car byl následně v roce 1918 s celou svou rodinou zavražděn bolševiky. (Spoto, 1997)

Jiří vynaložil velké úsilí, aby osobně podpořil vojáky během války, a proto často navštěvoval vojenské nemocnice. Při jedné takové návštěvě v roce 1915 ho zavalil kůň. Panovník si poranil pánev a následné bolesti a problémy s dýcháním ho sužovaly po celý zbytek života. (Spoto, 1997)

V roce 1917 vytvořil nový Řád britského impéria, který byl na rozdíl od ostatních řádů otevřený i civilním osobám. Vznikl jako potřeba vyznamenat civilisty, kteří pomáhali během první světové války. Dnes se Řádem impéria oceňují významní lidé v různých oborech. (House of Windsor, n. d., vlastní překlad)

Jako první panovník vůbec promluvil ke svým poddaným prostřednictvím rádia. Monarchii tím přiblížil i obyčejným lidem, protože většina Britů do té doby hlas žádného ze svých králů neslyšela. Dodnes se v Británii dodržuje tradice vánočních projevů, kterou tímto započal. Současná královna Alžběta II. pouze přešla z rádia do televizního vysílání. (House of Windsor, n. d., vlastní překlad)

Král Jiří V. byl vášnivý sběratel, filatelista a své rozsáhlé sbírky známek daroval muzeu Royal Philatelic. Zajímal se také o historii. (House of Windsor, n. d., vlastní překlad)

První světová válka a kouření se podepsaly na jeho zdraví a jeho zdravotní stav se začal rychle zhoršovat. V posledních letech jeho života trpěl častými záněty průdušek a dýchacími problémy. Roku 1928 vážně onemocněl. Královské a státní povinnosti převzal nejstarší syn Edward. Později se zdravotní stav Jiřího V. mírně zlepšil, ale úplně se neuzdravil již nikdy. Zemřel 20. ledna roku 1936 ve svém domě v Sandringhamu a byl pohřben na Windsorském zámku v kapli sv. Jiří. Nástupcem se stal jeho prvorozený syn Edward VIII. (House of Windsor, n. d., vlastní překlad)

5.1.2 EDWARD VIII. (23. 6. 1894 – 28. 5. 1972)

Narodil se v Richmondu jako nejstarší syn Jiřího V. a Marie z Teck. Studoval na námořní školu v Osborne, Královskou námořní školu v Dartmouthu a Magdalen College v Oxfordu. Po nástupu svého otce na trůn získal titul princ z Walesu a začal se připravovat

na královské povinnosti. V roce 1914 vstoupil do armády a v době trvání první světové války působil jako důstojník u granátnické stráže. Do přímých bojů se nezapojoval, ale i přesto mu tato role přinesla popularitu mezi lidmi. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Ve 20. letech zastupoval ve funkci svého otce, který měl závažné zdravotní problémy. Podnikl několik cest po zemích Britského impéria a zastupoval ho i při některých oficiálních příležitostech. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

V knize Alžběta II. (2008) se dozvídáme, že po smrti Jiřího V. v lednu 1936 nastoupil na anglický trůn. Dne 10. 12. 1936 však na svou funkci abdikoval, aby se mohl oženit s dvakrát rozvedenou Američankou Wallis Simpsonovou. Za případný sňatek s rozvedenou ženou byl kritizován anglikánskou církví a poddaní považovali tento sňatek za morálně neakceptovatelný. Dne 3. 6. 1937 se na zámku Candé ve Francii Wallis a Edward vzali. Svatbou Wallis získala titul vévodkyně z Windsoru. Manželství zůstalo bezdětné. Jeho vláda tak trvala pouhých 325 dní a Edward nikdy nebyl korunován. (Roche, 2008)

Edward byl v období druhé světové války kritizován za svůj pozitivní vztah k nacismu. V říjnu roku 1937 se i se svou manželkou setkal v Berghofu s Adolfem Hitlerem. Edward během návštěvy a poté i v rodinném kruhu používal fašistický pozdrav. Wallis Simpsonová se stýkala s německým velvyslancem v Londýně a v průběhu války mu předávala tajné informace. V srpnu 1940 nechal Winston Churchill, tehdejší ministerský předseda, Edwarda s manželkou dopravit na Bahamy, kde Edward zastával funkci guvernéra až do konce války. (History-Edward VIII., n.d.)

Po skončení druhé světové války žili v Paříži, Anglii navštěvovali pouze příležitostně. Edward VIII. zemřel 28. 5. 1972 v Paříži na rakovinu jícnu. Byl pochován v hradu Windsor a o čtrnáct let později byla vedle něj pochována jeho manželka Wallis. (History-Edward VIII., n.d.)

5.1.3 Jiří VI. (14. 12. 1895 – 6. 2. 1952)

Narodil se jako druhý syn krále Jiřího V. Celým jménem byl princ Albert Frederik Arthur Jiří. Sloužil v královském námořnictvu (1913–1917), v královském letectvu (1917–1919) a poté studoval na Univerzitě v Cambridgi dějiny a ekonomiku. V roce 1920 mu byl udělen titul vévody z Yorku. (Britannica, 2017, vlastní překlad)

Dne 26. dubna 1923 se oženil s Alžbětou Angelou Bowes – Lyon, nejmladší dcerou hraběte Strathmore a Kinghorne, skotského šlechtice. Z hlediska britského práva nepocházela z panovnického rodu, ale tento sňatek byl veřejností brán jako gesto modernizace královské rodiny. Měli spolu dvě dcery, princeznu Alžbětu (budoucí královnu Alžbětu II.) a princeznu Margaret. (Britannica, 2017, vlastní překlad)

Spoto (1997) ve své knize uvádí, že vévoda z Yorku převzal trůn po abdikaci svého bratra 11. prosince 1936, korunovace proběhla 12. května 1937. Princ Albert přijal jméno Jiří VI. Poté už jako král Jiří VI. oznámil, že svému bratrovi Edwardovi uděluje titul Jeho královská Výsost vévoda z Windsoru.

V letech 1938 a 1939 podnikl cesty do Francie a do Spojených států, kde uplatnil význam své osobnosti na politickém poli a podpořil významně pozice britské diplomacie. (Spoto, 1997)

Během II. světové války se král stal pro svůj lid národním symbolem pro svou odvahu, slušnost a vytrvalost. I přes svou vrozenou nesmělost projevil ve válečném období velkou statečnost, když odmítl i se svou rodinou opustit Británii a se všemi Brity sdílel veškeré obtíže války včetně bombardování Londýna. Hlavním posláním Jiřího VI., stejně jako svého času jeho otce, bylo povzbuzovat morálku národa během válečného konfliktu. (Spoto, 1997)

Král i královna se navzdory hrozícímu nebezpečí během války chovali opravdu příkladně. Často navštěvovali hustě osídlené čtvrti, které byly zasaženy bombardováním a povzbuzovali lid v době ohrožení. Stejně jako ostatní obyvatelé, podléhala i královská rodina přidělovému systému. Když byl bombardováním zasažen Buckinghamský palác, královna to okomentovala slavným výrokem: “Jsem ráda, že nás zasáhl bombový útok. Teď už budu moci pohlédnout lidem z East Endu zpříma do očí.” (Roche, 2008)

Král navštívil během bitvy o Británii svá vojska na několika bojových frontách, např. v severní Africe a v Normandii. (Jiří VI. – král, který z boje neutekl, 2015)

Významným počinem byl králův živý rozhlasový projev 3. září 1939, kdy Británie vstoupila do války. Projev, který vyzýval k soudržnosti a klidu, se stal symbolem vůle a odhodlání, protože král již od dětství bojoval s vadou řeči – koktavostí. Tento boj

a obrovská vůle jsou zachyceny ve filmu Králova řeč. (Jiří VI. – král, který z boje neutekl, 2015)

V roce 1947 se král vzdal titulu indického císaře a Indie následně vyhlásila nezávislost. (Jiří VI. – král, který z boje neutekl, 2015)

Roku 1951 byla Jiřímu VI. diagnostikována rakovina. Princezna Alžběta se vzhledem k jeho zhoršujícímu se zdravotnímu stavu ujímala některých královských povinností. Jiří VI. zemřel ve spánku dne 6. 2. 1952 a byl pochován v kapli sv. Jiří ve Windsoru. (Jiří VI. – král, který z boje neutekl, 2015)

5.1.4 DIANA FRANCIS SPENCER (1. 7. 1961 – 31. 8. 1997)

Informace o princezně Dianě jsem čerpala z knih Královská rodina (1999), Diana (1997), Sestup a pád rodu Windsorů (1997) a také z webové stránky Royal.uk (2016).

Diana Frances Spencer se narodila 1. července 1961 v Park House v Sandringhamu v Norfolku jako čtvrtý potomek z pěti dětí. Její otec se jmenoval John Spencer a matka se jmenovala Frances Rocheová. Rodina Spencerů byla několik generací spojena s britskou královskou rodinou. Obě Dianiny babičky pracovaly pro Elizabeth Bowes – Lyon, královnu matku. (Kelley, 1999)

Diana velice těžce nesla rozvod svých rodičů v roce 1969. Ona i její sourozenci byli svěřeni do otcovy péče. Oba rodiče si později našli nové partnery. Diana i přesto udržovala s oběma rodiči vřelý vztah. Po smrti dědečka Alberta Spencera v roce 1975 zdědil její otec titul osmý hrabě Spencer a Dianin titul ctihodná Diana Spencer se změnil na Lady Diana Spencer. (Kelley, 1999)

Diana byla zpočátku vzdělávána doma svou vychovatelkou. Poté navštěvovala soukromou školu Silfield v Gaytonu, Riddlesworth Hal School v Norfolku a dále West Heath Girls School v Sevenoaksu. Byla považována za podprůměrnou studentku, a tak když nezvládla zkoušky, odešla v roce 1977 na soukromou dívčí školu Alpin Videmanette ve Švýcarsku. Diana nikdy nevynikala v učení, ale už ve škole West Heath byla odměněna cenou za svou komunitní činnost. (Spoto, 1997)

Po ročním působení ve švýcarské škole se Diana vrátila do Londýna. Bydlela v bytě své matky se dvěma dalšími spolužáky. Pracovala např. jako taneční instruktorka,

hosteska na večírcích, chůva, a nakonec jako učitelka v mateřské škole. V červenci 1979 jí matka koupila k osmnáctým narozeninám byt v Londýně v Earls Court, ve kterém žila až do 25. února 1981. (Spoto, 1997)

V roce 1977 se Diana poprvé setkala s Charlesem. V té době se Charles krátce scházel s její starší sestrou Sarah a trávil víkend v rodinném sídle Spencerů v Althorpu. Diana se v něm už tenkrát zhlédla. Věděla, jaké přednosti slibuje příslušnost k nejvyšším kruhům ve společnosti. V srpnu 1980 dostala Diana pozvání zúčastnit se večírku na královské jachtě Britannia, kde byli přítomni i mladí členové královské rodiny. Poté Diana dostala další pozvání na královský ples v Balmoralu. Princ stále váhal navázat s Dianou bližší vztah. Pro královskou rodinu ale byla Diana vynikající kandidátkou na manželství s Charlesem. Byla mladá, nesmělá, oddaná, neměla za sebou skandální minulost a pocházela z dobré rodiny. Královna matka ještě několikrát během roku 1980 pozvala Dianu do Balmoralu a do Highgrove. Princ z Walesu si začal zvykat na myšlenku, že jeho vyvolenou se může stát Diana Spencerová. Na začátku jejich vztahu jí Charles přirozeně oslovoval křestním jménem, ona mu říkala „sire.“ 24. února 1981 oznámil Buckinghamský palác zasnoubení Charlese s Dianou. Následující den se Diana přestěhovala do Clarence House a o dva dny později do Buckinghamského paláce, kde dostala k dispozici štolbu a komornou. Pod vedením královny matky byla zasvěcována do dvorního života. Diana studovala historii rodu Windsorů, a zvláště se věnovala životům předešlých princezen. Učila se, jak správně oslovovat jednotlivé členy královské rodiny a další protokolární zvyklosti. Svatební obřad prince Charlese a Diany se konal 29. července 1981 v katedrále svatého Pavla. V přímém přenosu ho sledovala téměř miliarda lidí. Anglie nezažila podobnou slavnost od korunovace Alžběty II. Jejich vztah se rychle dostal do popředí zájmu celé veřejnosti. Diana sňatkem získala titul princezna z Walesu a stala se třetí nejvýše postavenou ženou po královně a královně matce. Byla první královskou nevěstou, která měla před svatbou placené zaměstnání. (Spoto, 1997)

Princezna Diana se hned po svatbě ujala svých královských povinností. S manželem Charlesem podnikli mnoho zahraničních cest. První oficiální návštěva v zahraničí byla účast na státním pohřbu princezny Grace v Monaku, kde Diana zastupovala královnu. V říjnu 1983 navštívili Austrálii a Nový Zéland, v roce 1985 Itálii. Dále navštívili např. Brazílii, Japonsko, Kamerun, Kanadu, Nigérii, Španělsko, Portugalsko

atd. Jejich poslední společnou zahraniční cestou byla návštěva Jižní Koreje a Indie v roce 1992, kde se Diana setkala s Matkou Terezou. (Spoto, 1997)

Od Diany jako princezny se očekávala pravidelná vystoupení ve školách a nemocnicích. Od poloviny 80. let se stala patronkou mnoha charitativních organizací. O tuto oblast se princezna starala nad rámec svých královských povinností. Věnovala se kampani za ochranu zvířat, vedla kampaň proti používání nášlapných min, byla patronkou organizací, které se věnovaly pacientům s onemocněním AIDS, malomocným, drogově závislým, bezdomovcům atd. Od roku 1984 do roku 1996 byla prezidentkou společnosti Barnardo, která se starala o opuštěné děti. V roce 1988 se stala patronkou britského Červeného kříže a podporovala tyto organizace i v dalších zemích. Navštěvovala nemocnice po celém světě. (Spoto, 1997)

Své veřejné povinnosti se snažila organizovat dle zájmu svých dětí. První potomek, princ William Artur Filip Louis, se narodil 21. června 1982, druhý syn, princ Henry Charles Albert David pak 15. září 1984. Diana byla oddanou a milující matkou, snažila se své syny vystavit i životu za zdmi královského paláce. Diana svým synům dopřávala mnohé zážitky, což bylo u královských dětí neobvyklé. Plánovala různé výlety, vybírala jim školy, trávila s nimi veškerý volný čas. (Morton, 1997)

Ve druhé polovině 80. let docházelo ke stále častějším problémům mezi Dianou a Charlesem, ve vztahu se objevily vážné trhliny. Lišily se jejich záliby, projevil se věkový rozdíl 13 let. Princ začal opět navštěvovat Camillu Parker Bowlesovou, princezna trpěla bulimií, a dokonce se pokusila o sebevraždu. Královna a vévoda z Edinburghu uspořádali schůzku, kde se pokusili Dianu s Charlesem neúspěšně usmířit. Charles a Diana se i přes neshody stále objevovali na veřejnosti spolu, ale soukromý život si žili každý svůj. (Morton, 1997)

Ministerský předseda John Major oznámil 9. prosince 1992 parlamentu, že manželé žijí odděleně. Princezna nadále žila v Kensingtonském paláci, Charles sídlil v St. James a žil v Highgrove. Plnili stále své povinnosti a podíleli se společně na výchově svých synů. Manželství bylo oficiálně rozvedeno 28. srpna 1996. Princezna byla zbavena titulu Královská výsost, ale zůstala členkou královské rodiny jako matka následníka trůnu s titulem Diana, princezna z Walesu. (Spoto, 1997)

Den po rozvodu odstoupila z více než sta charitativních organizací a projektů a ponechala si práci pouze v šesti z nich: v Centrepoin, která poskytuje ubytování a podporu lidem bez domova od 16 do 25 let, v nemocnici na Ormond street, která je největším centrem dětské srdeční chirurgie ve Velké Británii, v Misii malomocenství, což je mezinárodní organizace zabývající se péčí o nemocné, v anglickém národním baletu, v National AIDS Trust a v Royal Marsden Hospital, nemocnici, která pečuje o nemocné s rakovinou. (Spoto, 1997)

Stephen Lee, ředitel britského charitativního institutu uvedl, že Dianin vliv na charitu je pravděpodobně mnohem významnější, než jakýkoli vliv jiného člověka ve 20. století. (Spoto, 1997)

I po rozvodu si Diana udržovala své vysoké postavení ve společnosti, její bezprecedentní popularita jako člena královské rodiny, a to jak ve Spojeném království, tak po celém světě, přitahovala pozornost všech médií a stala se jednou z nejfotografovanějších žen světa. Princezna se sice postupně smiřovala s tlakem médií. V jistém směru ho i potřebovala, ale nikdy se nevyrovnala s tím, že je neustále vystavena zrakům veřejnosti. (Spoto, 1997)

Od prvního okamžiku, kdy se objevila na veřejné scéně, poutala pozornost. Byla svěží, okouzující, spontánní, měla vkus. Oplývala těmi vlastnostmi, které ostatním členům královské rodiny chyběly. Novináři analyzovali každé její slovo, pohled, krok. Všemu, co udělala, se přikládala váha. Nevyhnutelné následky na sebe nenechaly dlouho čekat. Diana si uvědomovala moc sdělovacích prostředků a postupně je začala nenávidět. Přestože v nich účinně propagovala svou charitativní činnost, jejich tlak a zásahy do soukromí byly neakceptovatelné. (Spoto, 1997)

Diana zemřela po dopravní nehodě 31. srpna 1997 v Paříži, kdy se její auto snažilo ujet tzv. paparazzi. Při nehodě zahynul její osobní řidič a také přítel Dodi Al Fayed. Nehoda vyvolala mnoho konspiračních teorií. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

Zpráva o její smrti šokovala svět. Smutečnímu obřadu ve Westminsterském opatství přihlíželo po celém světě téměř dvě a půl miliardy lidí.

Princezna Diana je pohřbena na ostrově v Althorp park uprostřed jezera The Oval. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

5.2 SOUČASNÉ OSOBNOSTI WINDSORSKÉ DYNASTIE

5.2.1 ALŽBĚTA II. (21. 4. 1926)

Informace o královně jsem čerpala převážně z knihy A Biography of Her Majesty the Queen (2002) a také z webové stránky Royal.uk (2018).

Alžběta II. se narodila 21. 4. 1926 v Londýně jako Elizabeth Alexandra Mary. Při jejím porodu byl osobně přítomen ministr vnitra, podobně jako u všech porodů, kdy se rodil následník trůnu. Tato tradice se udržovala od roku 1688, kdy údajně došlo k záměně královského potomka. Po narození byla třetí v pořadí na královský trůn po svém strýci Edwardovi VIII. a po svém otci. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Královna prožila idylické dětství. Střídavě pobývala ve Skotsku a v londýnském Windsoru. Alžběta byla vzdělávána pouze doma, vychovatelky ji vyučovali hlavně angličtinu, historii a francouzštinu. Učila se vařit, starat se o děti a také jízdě na koni. Aby se mohla stýkat s ostatními stejně starými děvčaty, byla otevřena speciální dívčí škola, která byla řízena Buckinghamským palácem. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Když Eduard VIII. abdikoval, život malé Alžběty se obrátil naruby. Stala se právoplatnou dědičkou královského trůnu ve věku deseti let. Celá rodina se musela přestěhovat do Buckinghamského paláce. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

V období druhé světové války žila střídavě na zámku Windsor a na zámku Balmoral. Buckinghamský palác byl považován za méně bezpečný. V roce 1944 se stala jedním ze čtyř set členů tajné rady, poradního výboru, který pomáhal britskému panovníkovi v důležitých rozhodnutích. Koncem roku 1944 získala Alžběta řidičský průkaz a sloužila v záložní armádě jako řidička nákladního vozu pod jménem Alžběta Windsorová. Po skončení druhé světové války doprovázela Alžběta své rodiče na oficiální návštěvy v rámci celého Commonwealthu. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Dne 10. 7. 1947 se oficiálně zasnoubila s poručíkem Filipem Mountbatenem, instruktorem královského loďstva, který byl Alžbětiným vzdáleným příbuzným. Dne

20. 11. téhož roku se ve Westminsterském opatství konala jejich svatba. Filipovi byl udělen titul vévoda z Edinburghu. Filipovy sestry se svatby nezúčastnily, protože měly za manžely nacistické důstojníky. Svatební šaty měla Alžběta ušity z hedvábí, které pocházelo z hradu Lullingstone, kde byla chovná stanice bource morušového. Protože po válce stále ještě fungoval v Anglii přidělový systém, byly šaty částečně pořízeny z přidělových kuponů. Zlato na její snubní prsten bylo vytěženo v nedalekém městě Dolgellau. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Dne 6. 2. 1952 zemřel Jiří VI. Alžběta byla v té době v Keni, kde ho zastupovala na královských cestách po zemích Commonwealthu. Zpráva o smrti otce jí velice zasáhla, ale stejně tak i fakt, že se ve věku dvaceti pěti let stane královnou Spojeného království a vládkyní Commonwealthu. Jako budoucí královna měla možnost zvolit si jméno Mary III., aby se vyhnula zmatkům způsobeným záměnami s její matkou, ponechala si přesto své první jméno Alžběta. Hlavou Spojeného království, Commonwealthu, ale také anglikánské církve, byla prohlášena dne 8. 2. 1952. Korunovace však proběhla až o šestnáct měsíců později 2. 6. 1953 ve Westminsterském opatství. Anglie je poslední evropskou monarchií, kde se stále provádí původní církevní obřad při uvádění nového panovníka do funkce. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Během manželství s princem Filipem se královně narodily 4 děti. Charles, budoucí následník trůnu, narozen roku 1948, Anna Mountbatten Windsor, narozena roku 1950, Andrew, narozen roku 1960 a Edward, narozen roku 1964. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Královna je v současné době nejdéle vládnoucí panovnicí v britské historii. Za její vlády se vystříдалo 13 premiérů, obdržela přes tři miliony dopisů. Každý den dostává informace o tom, co se ve světě i doma děje. Každou středu v 18:30 jí přináší informace předseda vlády. V roce 1982 pozvala jako první britská panovnice papeže Jana Pavla II. Do té doby mezi anglikánskou a katolickou církví panovala nevráživost. V její „domácnosti“ pracuje přes 1200 zaměstnanců – kuchaři, řidiči, služebnictvo, poradci atd. Během své vlády podnikla přes 300 zahraničních cest do téměř 130 zemí. Sousední Irsko navštívila až v roce 2011. Anglická panovnice tam zavítala po dlouhých sto letech. V České republice byla v roce 1996, kdy od Václava Havla dostala Řád bílého lva první třídy. Královna plynně

hovoří francouzsky a používá tuto řeč při audiencích a státních setkáních, aniž by potřebovala tlumočnicka. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

Podle královny je pojmenována jedna z největších lodí Queen Elizabeth II., která v současné době slouží v Dubaji jako muzeum a hotel. Královna natočila pozdrav pro astronauty z Apolla 11., kteří přistáli na měsíci a v kovové nádobě tam jeho kopii zakopali. Z britské armádní základny poslala v roce 1976 první e-mail a v roce 1997 nechala spustit první webovou stránku z Buckinghamského paláce. Jedním z největších koníčků královny je fotografování. Nejraději fotí svou rodinu. V roce 1944 dostala k narozeninám prvního psa plemene Welsh Corgi. Od té doby je chová nepřetržitě a dodnes jich měla už přes třicet. Její velkou láskou jsou koně. Prvního poníka dostala ve svých čtyřech letech. Je velmi zdatnou jezdkyň. (Goodey, 2018; Bradford, 2002, vlastní překlad)

5.2.2 PRINC FILIP (10. 6. 1921)

V knize Philip a Alžběta (2006) je uvedeno, že Filip se narodil v Mon Repos na ostrově Korfu v Řecku jako princ dánský a řecký. Byl synem řeckého prince Andree a battenberské princezny Alice a zároveň prapranukem královny Viktorie. V roce 1922 byli jeho rodiče přinuceni odejít do exilu, takže byl svého řeckého občanství zbaven. Velmi brzy se naučil znakovou řeč, aby mohl komunikovat se svou matkou, která ohluchla, když mu byly 4 roky. Zvládl i angličtinu, francouzštinu a němčinu, ale nikdy se nenaučil řecky. Devět let po odchodu z Řecka žil se svými rodiči a čtyřmi sestrami nedaleko Paříže. Rodina měla sice královský původ, ale žila téměř bez prostředků. Přijímali milodary od příbuzných a přátel, aby měli na jídlo, šatstvo a vzdělání dětí. Během roku 1930 se všechny Filipovy sestry, které studovaly v Německu, provdaly za tamější šlechtice. Poté jeho otec rodinu opustil a o syna už nejevil žádný zájem. Matka se zhroutila, nebyla schopna se o svého syna postarat, a nakonec byla hospitalizována v ústavu ve Švýcarsku. Po několika letech pak založila vlastní křesťanský ženský řád. Filip byl v deseti letech nejdříve svěřen do péče babičky z matčiny strany, po její smrti se ho ujal její starší syn Jiří. Ten zemřel v roce 1938 a starost o Filipa přešla na jeho mladšího bratra Louise Mountbattena. (Brandreth, 2006)

Filip během deseti let prošel čtyřmi školami, každou platil jiný příbuzný. Teta mu financovala první dva roky v Elmu – škole pro bohaté Američany v St. Cloud blízko Paříže. Další čtyři roky strávil v Old Tabor School v Cheamu v hrabství Surrey, jedné z nejstarších,

tradičních škol, na náklady britských příbuzných. Pak se jeho sestry rozhodly, že by měl získat také vzdělání v Německu, takže ho roku 1933 – ve dvanácti letech – přesunuly do Schloss Salemu v Badenu, kde školu vedl jeho švagr. V Salemu ho velmi ovlivnil pedagog Dr. Kurt Hahn, který musel později tuto školu opustit kvůli svému židovskému původu. Uchýlil se do Skotska, kde začal pracovat v Gordonstounu. Filip ho sem o rok později následoval a na této škole strávil pět let. Měl zde dobré známky, ale spíše vynikal ve sportu. Stal se kapitánem kriketového a hokejového mužstva, byl dobrý atlet a veslař. Během pětiletého pobytu ho zde nikdo z rodiny ani jednou nenavštívil. Neměl vlastní domov, o prázdninách cestoval od jednoho příbuzného ke druhému. Od svého strýce, švédského korunního prince, dostával kapesné, ale nikdy neměl dost peněz na všechny své výdaje. V roce 1934 se poprvé setkal na svatbě svého bratrance s princeznou Alžbětou. (Brandreth, 2006)

Po maturitě v Gordonstounu se chtěl Filip přihlásit ke královskému letectvu jako bojový pilot, ale strýc Louis ho nasměroval k námořnictvu, protože to bylo jediné odvětví vojenské služby přijatelné pro aristokracii. V roce 1939 ho přijali na Královskou námořní akademii v Dartmouthu. (Brandreth, 2006)

V tomto roce se opět setkal se svou vzdálenou sestřenicí Alžbětou, budoucí královnou, tehdy třináctiletou. Během válečných let si spolu občas vyměňovali dopisy. V roce 1943 dostal Filip pozvání do Windsoru. Roku 1946, poté co král Jiří VI. vydal souhlas s jejich sňatkem, požádal Filip tajně Alžbětu o ruku. 10. července 1947 bylo z Buckinghamského paláce oficiálně oznámeno jejich zasnoubení. Do této doby si Filip nechal říkat jménem Filip Řecký. Nakonec poslechl svého strýce a přijal poangličtěnou verzi jména Battenberg. Po udělení britského občanství v roce 1947 se stal korvetním kapitánem královského námořnictva Filipem Mountbattenem. Filip se musel také vzdát svého královského titulu, opustil řeckou ortodoxní církev a připojil se k církvi anglikánské. 20. listopadu 1947 se ve Westminsterském opatství konala svatba Filipa s princeznou Alžbětou, pozdější královnou Alžbětou II. Sňatkem získal titul vévoda z Edinburghu, hrabě z Merioneth a baron Greenwich, stal se rytířem podvazkového řádu. Manželé se nastěhovali do Clarence House ve Westminsteru. Zde se narodily jejich první dvě děti – v roce 1948 princ Charles a v roce 1950 princezna Anna. (Brandreth, 2006)

Do Alžbětina nástupu na trůn v roce 1952 se jejich život podřizoval Filipovým povinnostem na ministerstvu námořnictva a Alžbětiným u královského dvora. Bylo jim dopřáno pár let obyčejného života. V den, kdy král Jiří VI. po dlouhé nemoci zemřel, trávili zrovna Filip a Alžběta krátký čas v Keni. Vše se tímto dnem pro Filipa rázem změnilo. Musel se vzdát své kariéry u námořnictva. Královna mu udělila titul prince Spojeného království. V té době bylo rozhodnuto, že panovnický rod ponese jméno Windsor, nikoli Mountbatten. Filip tuto skutečnost velice těžce snášel. Dne 8. února 1960 vydala královna nařízení, v němž prohlásila, že příjmení Mountbatten-Windsor ponесou vzdálenější potomci, ale že ona sama a její přímí potomci ponесou pouze příjmení Windsor. (Brandreth, 2006)

Roche (2008) uvádí, že v roce 1960 se narodil jejich třetí potomek, princ Andrew a v roce 1964 se narodil další syn Edward. Princ Filip měl značný vliv na dění v rodině v širším slova smyslu. Kromě péče o výchovu a vzdělání jejich dětí požádala Alžběta svého manžela, aby jí pomohl při vykonávání úkolů spojených s její funkcí. Princ se proto ujal úřadu vrchního majordoma. Manželství Alžběty a Filipa se zdálo vždy být plné protikladů. Filip během oslav jejich zlaté svatby ale prohlásil: *„Manželství nás naučilo především toleranci, která představuje základní kámen šťastného manželského vztahu. Ve chvílích souladu možná není tato vlastnost až tak podstatná, ale když se objeví problémy, nelze se bez ní obejít. Mohu vás ujistit, že královna nedostatkem tolerance rozhodně netrpí.“* (Roche, 2008, s.63)

V roce 2017 oslavil tento královský pár 70 let společného života. Princ Filip po celou dobu podporuje královnu v jejím postavení hlavy státu. Doprovázel Její veličenstvo na různých událostech nejen ve Velké Británii, ale i ve světě. Od roku 1952 měl princ 22 219 veřejných vystoupení, je patronem téměř 800 různých organizací, pronesl přes 5000 proslovů, rozdál mnoho různých ocenění. V roce 1956 založil Filip společně s Kurtem Hahnem Mezinárodní cenu vévody z Edinburghu – program pro mladé lidi ve věku 14 až 24 let, jehož cílem je komplexní rozvoj jejich schopností a dovedností. Program v současné době funguje ve 140 zemích světa. Dále byl Filip např. prezidentem Světového fondu pro ochranu volně žijících živočichů, podporuje charitativní organizace zaměřené na technologický a vědecký výzkum, ochranu životního prostředí, podporu sportu atd. (Goodey, 2018, vlastní překlad)

V srpnu roku 2017 oznámil vévoda z Edinburghu své rozhodnutí stáhnout se do ústraní a nadále se již nezúčastňovat oficiálních událostí. (Goodey, 2018, vlastní překlad)

5.2.3 CHARLES PRINC Z WALESU (14. 11. 1948)

Charles, nejstarší syn královny Alžběty II. a prince Filipa, vévody z Edinburghu, se narodil v Buckinghamském paláci dne 14. listopadu 1948. V rozporu se starobyrou tradicí princ Filip zvláštním výnosem zakázal, aby byli u porodu přítomni ministři. Charles byl pokřtěn v Buckinghamském paláci arcibiskupem z Canterbury jako Charles Filip Artur George Windsor. Jména, která malý princ při křtu dostal, jsou ryze anglická a skotská a měla vypovídat o vzdalování se německému původu. (Spoto, 1997)

V roce 1952 se princova matka Alžběta II. stala královnou britské říše a princ jako dědic trůnu kromě titulu princ z Walesu postupně získal další tradiční tituly - vévoda z Cornwallu a Rothesay, hrabě z Chesteru a Carricku, baron z Renfrew, Lord of the Isles (pán skotských ostrovů), Prince and Great Steward of Scotland (princ a nejvyšší správce skotský). (Roche, 2008)

Kelley (1999) uvádí, že do svých osmi let byl Charles vzděláván vychovatelkou v soukromí, která ho naučila pouze číst, psát a počítat. Poté se královna a vévoda z Edinburghu rozhodli, že jejich syn bude vzděláván mimo palác. Charles se tak stal vůbec prvním dědicem trůnu v dějinách, který studoval v běžných školách. V roce 1956 navštěvoval Hill House School v Knightbridge v západním Londýně, kam docházeli synové podnikatelů a příslušníků střední třídy, ale žádný šlechtic. Platilo se zde školné 300 liber měsíčně. Princ zde musel dodržovat školní řád jako ostatní chlapci. Na podzim roku 1957 poslali Charlese studovat do internátní školy Cheam v Berkshire, kde svého času studoval i jeho otec. Pobyt v této škole, který trval do jara roku 1962, nebyl pro prince příliš šťastným obdobím. Princ sdílel ložnici s devíti dalšími studenty, spal v dřevěné posteli a velice těžce nesl odloučení od rodiny. (Kelley, 1999)

Po více než pěti letech v Cheamu požádal Charles rodiče, aby ho poslali do Gordonstounu, další školy, kterou vystudoval jeho otec. Škola se nacházela ve Skotsku. Ředitel této školy trpěl utkvělou představou, že odříkání a přísnost učiní ze čtyř stovek chlapců silné muže. Škola nevynikala akademickými výsledky, ale největší pozornost se zde věnovala spartánskému režimu výchovy. „Bylo to peklo,“ vzpomíná princ. „Třikrát

jsem neudělal zkoušku z matematiky, vůbec nemůžu spát...Házejí boty na zem nebo mě mlátí polštářem, běhají po pokoji a tlučou mě co největší silou“ Po letech otci zazlíval, že ho do Gordonstounu poslal. Prožil zde nejhorší roky svého mládí a ty ho velmi ovlivnily i v dalším životě. Proto se rozhodl, že jeho synové tuto školu navštěvovat nebudou i když původně měli. William i Harry proto studovali na Eton College. (Kelley, 1999, s.107, 108–109)

Na jaře roku 1966 se rodiče rozhodli, že by mohl princ pokračovat ve studiu v některé ze zemí Britského společenství národů. Tak se Charles dostal do Timbertop, školy, která ležela na území Austrálie. Nejdůležitějšími předměty zde byly orientační běh a horolezectví. *„Miloval jsem to tam. V Austrálii neexistuje aristokracie. Chlapci byli moc hodní a skvělí a upřímní lidé. Říkali přesně to, co si mysleli. Neměl jsem rád jen jednoho spolužáka, a to byl Angličan.“* Charles se vrátil z Austrálie do Gordounstounu a později se zapsal na Trinity College v Cambridgi, kde studoval archeologii a antropologii. Stal se tak prvním následníkem trůnu v dějinách monarchie, který dokončil vysokou školu a získal akademický titul. V létě 1969 byl Charles oficiálně prohlášen princem z Walesu poté, co osm týdnů studoval velštinu a kulturu Walesu na univerzitě Aberystwyth ve Walesu. (Kelley, 1999, s. 107, 108–109)

Dle encyklopedie Britannica (2018) princ v roce 1970 navštěvoval Královskou leteckou školu a stal se vynikajícím pilotem. V následujícím roce pak studoval na Královské námořní vysoké škole v Dartmouthu. V letech 1971–1976 v souladu s tradicí vykonával službu u Královského letectva a námořnictva. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Princ z Walesu se dne 29. července 1981 v katedrále svatého Pavla oženil s lady Dianou Frances Spencerovou. To bylo neobvyklé, protože všechny královské svatby se dosud odehrávaly ve Westminsterském opatství. Královská svatba se stala globální mediální událostí, která se živě vysílala v televizi, a sledovaly ji stamiliony lidí. Diana svatbou získala titul princezna z Walesu. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Princ a princezna z Walesu se zúčastnili řady zahraničních cest. Diana se věnovala charitativním činnostem, např. boji proti AIDS a proti nášlapným minám. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Diana přivedla na svět dva syny – 21. června 1982 prince Williama a 15. září 1984 prince Henryho zvaného Harry. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Manželství procházelo řadou problémů. V roce 1992 britský ministerský předseda John Major oznámil, že Charles a Diana budou žít odděleně, ale nadále budou plnit své královské povinnosti a sdílet odpovědnost za výchovu svých synů. Manželství bylo rozvedeno 28. srpna 1996. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Po pěti letech dne 9. dubna 2005 se Charles oženil podruhé. Za manželku si vzal Camillu Parker Bowlesovou, s níž měl dlouholetý vztah. Ta sňatkem získala titul vévodkyně z Cornwallu. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Princ z Walesu má mnoho soukromých rozmanitých zájmů. Zajímá se o architekturu, alternativní medicínu, ekologii. Málo známá je jeho záliba v malování. Prodal mnoho svých litografií (obrazy nikdy neprodával) a výtěžek věnoval nadaci Prince Foundation, kterou založil v roce 1979. Nadace se stará např. o handicapované mladé lidi, vzdělávací projekty po celém světě, stipendia pro nadané studenty, nemocnice, dětské domovy atd. (Princ Charles, 2008)

Princ sbírá modely aut, nejoblíbenější je britská značka Aston Martin. Od 80. let minulého století podporuje tzv. biofarmářství a má zájem o biopotraviny. Zúčastnil se ekologického summitu v Abú Zabí pouze v holografické podobě, protože letecká doprava by zatížila životní prostředí. Měsíc poté nechal vyškrtnout z královského jídelníčku francouzskou lahůdku foie gras kvůli násilnému vykrmování hus a kachen. Pomáhá chránit původní evropské biotopy, např. se angažuje v ochraně ekosystému v Transylvánii, kde vlastní rozsáhlé pozemky a zajímá se zde o revitalizaci kulturních památek. (Princ Charles, 2008)

Jako první člen královské rodiny se vzdal práva neplatit daně a přispívá do státní pokladny jako řadový občané. (Princ Charles, 2008)

Princ a vévodkyně často navštěvují divadelní a operní představení a koncerty symfonického orchestru. Charles je patronem Anglického komorního orchestru, Velšské národní opery, Královského baletu a dalších téměř čtyř stovek organizací. (Interests, n.d., vlastní překlad)

Princův zájem o architekturu ho již čtyřikrát přivedl do Prahy. (Interests, n.d., vlastní překlad)

Charles byl výborným hráčem póla, tomuto sportu se věnoval téměř 40 let. Hraním póla získal mnoho finančních prostředků pro svou charitativní činnost. Věnoval se také sjezdovému lyžování, vodnímu lyžování, surfování, potápění, byl výborným žokejem. (Interests, n.d., vlastní překlad)

Princ Charles je následníkem trůnu 17 suverénních států. Pokud se stane králem, bude nejstarší osobou, která kdy byla korunována. (Princ Charles, 2008)

5.2.4 CAMILLA, VÉVODKYNĚ Z CORNWALLU (17. 6. 1947)

Encyklopedie Britannica (2018) uvádí, že vévodkyně z Cornwallu se narodila 17. července 1947 v Londýně. Jejími rodiči byli major Bruce Sand a Rosalinda Cubitt, dcera Rolanda Cubitta, třetího barona Ashcombe.

Camilla prožila dětství ve východním Sussexu, kde také navštěvovala místní Dumbrellovu školu. Poté studovala na škole ve Švýcarsku a na Institutu Britannique v Paříži. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Již před svou první svatbou v roce 1973 byla přítelkyní prince Charlese, ale královská rodina tento vztah neschválila. Provdala se tedy za Andrewa Parkera Bowlese, důstojníka britské armády. Z tohoto vztahu se narodily dvě děti – Thomas Henry v roce 1974 a Laura Rose v roce 1978. Manželství bylo v roce 1995 rozvedeno. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Po smrti princezny Diany udržovala Camilla opět vztah s princem Charlesem a dne 10. února 2005 bylo veřejně oznámeno jejich zasnoubení. Svatba se konala 9. dubna 2005 na hradě Windsor. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Camilla sňatkem získala titul Její královská výsost vévodkyně z Cornwallu, ve Skotsku titul Vévodkyně z Rothesay, v Chesteru hraběnka z Chesteru a dále titul princezna z Walesu, který s ohledem na princeznu Dianu oficiálně nepoužívá. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Vévodkyně podporuje jako prezidentka nebo patronka mnoho charitativních organizací po celém světě. Její charitativní práce je velmi rozmanitá, ale hlavními tématy jsou zdraví, kulturní dědictví, gramotnost, pomoc potřebným a ochrana životního prostředí. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Mezi její osobní zájmy patří návštěvy divadel a koncertů, rybaření, běh na lyžích. Věnuje se jezdeckví, je majitelkou několika psů. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

Pokud Charles nastoupí na královský trůn, přijme Camilla titul Její královská výsost princezna. (Britannica, 2018, vlastní překlad)

5.2.5 PRINC WILLIAM (21. 6. 1982)

Oram (2018) uvádí, že William, se narodil 21. června 1982 v nemocnici St. Mary v Londýně jako prvorozený syn Charlese, prince z Walesu a Diany, princezny z Walesu. Po narození získal titul Jeho královská Výsost princ William z Walesu. Po svém otci je druhý v pořadí na královský trůn. Celé jeho jméno William Artur Filip Louis oznámila královská rodina týden poté. Pokřtěn byl 4. srpna 1982 v Buckinghamském paláci arcibiskupem z Canterbury. (Oram, 2018, vlastní překlad)

William byl vzděláván na nezávislých školách. Navštěvoval mateřskou školu Jane Mynors v Londýně. Od ledna roku 1987 do roku 1990 studoval na londýnské Weatherby School. Dalších pět let strávil v Ludgrove School v Berkshire. Poté William složil přijímací zkoušky na prestižní střední školu Eton College, kde se zaměřil na studium zeměpisu, biologie, matematiky a dějin umění. Po absolvování střední školy si stejně jako většina mladých Britů udělal rok přestávky (angl. tzv. gap year). Během tohoto roku se jako člen britské armády zúčastnil s velšskou gardou výcviku v Belize. Jako dobrovolník charitativní organizace strávil část tohoto roku v Chile, kde pomáhal mladým lidem. Po této roční pauze studoval na univerzitě v St. Andrews ve Skotsku. Zde po studiu dějin umění přešel na studium zeměpisu. Po dokončení studia v roce 2005 získal titul Master of Arts, což je nejvyšší akademický titul, jaký kdy člen královské rodiny získal. (Oram, 2018, vlastní překlad)

V roce 2008 na den svatého Jiří jmenovala královna prince Williama rytířem nejslavnějšího Podvazkového řádu. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Následující rok William nastoupil na královskou vojenskou akademii Sandhurst jako důstojník. V této době se chtěl dobrovolně zúčastnit vojenské mise v Iráku, ale vysocí vojenští představitelé tuto možnost zamítli z důvodu ohrožení nejen jeho, ale i ostatních členů armády. V roce 2008 získával zkušenosti jako pilot u královského letectva a poté i u Královského námořnictva, aby získal dovednosti ve všech třech významných složkách armády. V roce 2010 absolvoval výcvik pilota helikoptéry v záchranných silách RAF. Během tří let, kdy zde působil jako pátrací a záchranný pilot, se zúčastnil 156 operací, byl nasazen na Falklandských ostrovech a získal hodnost kapitána. V červenci 2015 začal pracovat jako pilot záchranář v East Anglian Air, kde se stal součástí týmu včetně specializovaných lékařů a členů rychlé zdravotnické pomoci. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Dne 29 dubna 2011 se princ William oženil s Catherine Middletonovou. Pár se setkal na univerzitě St. Andrews. Při příležitosti svatby získal William titul vévoda z Cambridge, hrabě ze Srathearn a baron Carrickfergus, Catherine získala titul vévodkyně z Cambridge. Mají spolu tři děti – prince George, princeznu Charlotte a prince Louise. Jejich oficiálním sídlem je Kensingtonský palác, ale svůj čas tráví i v soukromé rezidenci Sandingham Estate v Norfolku. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Život Williama a Catherine je nekonečná práce – zahraniční a veřejná vystoupení, účast na různých charitativních akcích, oficiální návštěvy a slavnosti jak v Británii, tak v zahraničí. Už od začátku svého vztahu zdůrazňovali, že chtějí žít jako obyčejní lidé. Propagují zdravý životní styl a rodinné hodnoty, sportují. Mají svou vlastní značku přírodních produktů. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Princ je zakládajícím předsedou sdružení United for Wildlife – mezinárodní organizace, která spolupracuje se sedmi nejvýznamnějšími světovými organizacemi, které se zabývají řešením různých globálních problémů ohrožujících světové přírodní zdroje. Princ se angažuje v oblasti nezákonného obchodu s ohroženými druhy zvířat. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Vévoda z Cambridge je zároveň prezidentem nebo patronem téměř třiceti různých nadací a organizací. Je např. prezidentem fotbalové asociace, prezidentem britské akademie filmového a televizního umění, patronem asociace pro plavání v anglických školách, patronem horské záchranné služby atd. (Oram, 2018, vlastní překlad)

William je vášnivý a nadšený sportovec. V průběhu studijních let se účastnil řady sportovních aktivit, většinou týmových sportů. Na Lundgrovske škole byl kapitánem ragbyového a hokejového týmu, závodně plaval, hrál fotbal i basketbal. Na univerzitě v St. Andrew byl členem týmu vodního póla a zúčastnil se národního turnaje skotských univerzit. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Se svým bratrem Harrym jsou hráči týmu póla, kde se pravidelně v letních turnajích snaží získat finanční prostředky pro různé charitativní organizace. (Oram, 2018, vlastní překlad)

„Wils, druhý v pořadí dědických nároků na trůn, je vážný, zdrženlivý, opatrný a introvertní mladík, který se odjakživa má na pozoru před novináři. Uvědomuje si své postavení i budoucnost, která ho čeká, a chová se důstojně.“ (Spoto, 1997, s. 406)

„Po otci je zodpovědný a seriózní, podobně jako on uznává tradiční hodnoty a zásady své vrstvy a věří v monarchii. V soukromí se chová naprosto uvolněně a žije v souladu s dnešní dobou.“ (Roche, 2008, s. 80)

5.2.6 CATHERINE, VÉVODKYNĚ Z CAMBRIDGE (9. 1. 1982)

Oram (2018) uvádí, že Cathrine Elizabeth Middletonová se narodila 9. ledna 1982 v Raedingu. Její matka Carol Elizabeth Middletonová, rozená Goldsmithová pracovala jako letuška, otec Michael Francis Middleton byl leteckým dispečerem. Cathrine má dva mladší sourozence, sestru Philippu Charlotu, která se narodila v roce 1983, a bratra Jamese Williama narozeného v roce 1987.

Kate navštěvovala mateřskou jazykovou školu v Ammánu v Jordánsku, kde její otec dva a půl roku pracoval pro britskou leteckou společnost British Airways. Po návratu do Berkshire v roce 1986 byla zapsána na soukromou školu St. Andrews v Pangbourne. O rok později založili rodiče zásilkovou společnost a jejich podnikání mělo velký úspěch. Vysoké příjmy a rodinné dědictví umožnily Catherine i jejím sourozencům studovat na prestižních školách. Na škole v St. Andrews Kate studovala až do července 1995. Poté nastoupila na Marlborough College ve Wiltshire, kde studovala chemii, biologii a umění. V roce 2001 začala studovat na univerzitě v St. Andrews ve Skotsku. Zde se setkala s princem Williamem, který byl jejím spolužákem v prvním ročníku studia v oboru dějin umění. Po absolvování studia na univerzitě v roce 2005 pracovala ve společnosti svých

rodičů, kde se zabývala katalogizací, marketingem a fotografováním v oblasti dětského oblečení. V roce 2008 uvedla na trh vlastní značku First Birthdays určenou pro děti. Dosud se o dětskou módu intenzivně zajímá. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Vztah mezi Kate a princem Williamem trval od roku 2002, ale nebyl zveřejněn. Až v roce 2004 byli vyfotografováni na dovolené ve Švýcarsku. V listopadu 2010 se pár během dovoleném v Keni zasnoubil. Svatba se konala 29. dubna 2011 ve Westminsterském opatství v Londýně. Po svatbě byl Catherine udělen titul Její královská výsost Vévodkyně z Cambridge. Jejich oficiálním sídlem je Kensingtonský palác. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Dne 22. července 2013 se narodil královskému páru první potomek, princ Georg Alexander Louis z Cambridge, následník trůnu, třetí v pořadí na královský trůn. Dcera Charlotte Elizabeth Diana se narodila 2. května 2015. Syn Luis Arthur Charles se narodil 23. dubna 2018. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Na rozdíl od většiny členů královské rodiny nepochází Catherine z královské ani aristokratické rodiny, a proto nemá ani svůj vlastní titul. Po svatbě převzala jméno i tituly svého manžela - Její královská výsost Vévodkyně z Cambridge, hraběnka z Strathearnu a baronka z Carrickfergusu, magistra umění. Jako členka královské rodiny nemá žádné příjmení. Pokud je nutné, aby příjmení uvedla, používá příjmení svého manžela – Mountbatten – Windsor. Nesmí užívat titul „princezna“ před jménem, protože tento titul mohou takto užívat pouze osoby, které jej získaly svým narozením. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Kate Middletonová byla veřejnosti oficiálně představena dva měsíce před svatbou, kdy navštívila ve Walesu ceremonii pojmenování nové zaoceánské lodě. Její první oficiální zahraniční cestou byla návštěva Kanady v červenci 2011. Dva týdny po svatbě se William a Catherine sešli v Buckinghamském paláci s tehdejšími prezidentem Spojených států Barackem Obamou a jeho manželkou. Při dalších zahraničních cestách navštívili např. USA, Dánsko, Malajsií, Singapur, Austrálii, Nový Zéland, Švédsko, Norsko atd. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Vévodkyně z Cambridge je patronkou mnoha charitativních organizací. Nadace prince Williama a prince Harryho byla v červnu 2012 přejmenována na Královskou nadaci

Vévody a Vévodkyně z Cambridge a prince Harryho, aby byl patrný i její vliv. Nadace se zaměřuje na pomoc mladým lidem, kteří jsou nějak znevýhodněni, na ochranu životního prostředí a v neposlední řadě na pomoc těm, kteří sloužili v ozbrojených silách a jejich rodiny. Různými nadačními fondy podporuje Vévodkyně dětské hospice, je patronkou 13 organizací, které podporují mladé rodiny, propagují sport mezi dětmi a mladými lidmi atd. (Oram, 2018; A&E Television Networks, 2018, vlastní překlad)

Mezi zájmy Vévodkyně z Cambridge patří hlavně sport. Na střední škole se aktivně věnovala tenisu, hokeji, nohejbalu a atletice. Zájem o hokej pokračoval i na vysoké škole, kde byla Catherine aktivní členkou univerzitního týmu. Rekreačně se věnuje lyžování, turistice a plavání. Kromě sportování patří mezi její koníčky malování, fotografování a v neposlední řadě i záliba v oblékání. Často bývá označována za vysoce elegantní módní ikonu. (Oram, 2018; A&E Television Networks, 2018, vlastní překlad)

5.2.7 PRINC HARRY (15.9. 1984)

V encyklopedii Britannica (2018) a na webových stránkách Royal.uk (2018) je uvedeno, že se Princ Harry narodil 15. září 1984 v nemocnici v Paddingtonu v centru Londýna. Dne 21. prosince 1984 byl v kapli svatého Jiří ve Windsoru pokřtěn arcibiskupem z Canterbury jako Henry Charles Albert David. Princ Harry je mladším synem Charlese, prince z Walesu a Diany, princezny z Walesu.

Své vzdělávání započal ve třech letech v mateřské škole v západním Londýně, poté pokračoval ve Wetherby School. V roce 1992 začal navštěvovat školu v Berkshire. Od září 1998 do roku 2003 studoval na prestižní škole Eton College. Po jejím absolvování strávil princ rok cestováním po Austrálii, kde pracoval na farmě a po Africe, kde natočil dokumentární film o životě sirotků v Lesothu. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

V květnu 2005 nastoupil Harry jako kadet do špičkové Královské vojenské akademie Sandhurst pod jménem Henry Wels. Během své desetileté služby v ozbrojených silách se zúčastnil bojů v Afganistánu, ale poté, co byla v tisku vyražena jeho přítomnost, byl z této akce odvolán. Absolvoval výcvikový kurz jako pilot vrtulníku Apache, kde získal cenu jako nejlepší kopilot, poté se v roce 2012 stal pilotem Apache. V letech 2012–2013

byl opět nasazen do bojů v Afganistánu, tentokrát jako pilot vrtulníku. V roce 2015 získal hodnost kapitána a svou vojenskou kariéru ukončil. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

Princ Harry přikládá velkou důležitost své roli ve veřejné službě královské rodiny, kterou plní prostřednictvím své práce v mnoha charitativních organizacích a různými veřejnými povinnostmi. Zastupuje královnu na oficiálních akcích jak v Británii, tak v zahraničí. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

Společně se svým velkým přítelem princem Seeisem založil v Lesothu charitativní organizaci Sentebale, která poskytuje podporu dětem a mladým lidem, a zejména těm, kteří pracují se sirotky. Je patronem Královské nadace vévody a vévodkyně z Cambridge a prince Harryho, dále je patronem např. nadace Rhino Botswana, která pomáhá chránit nosorožce, nadace rugbyového svazu atd. Princ se osobně účastní mnoha projektů za záchranu přírodního dědictví v Africe. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

V roce 2014 založil princ Harry mezinárodní sportovní hry Invictus, které zároveň i organizoval. Hry jsou významnou sportovní událostí pro zraněné handicapované vojáky. Zahajovacích her se zúčastnilo více než 400 sportovců z 13 zemí světa, kteří soutěžili v devíti různých disciplínách. V následujícím roce se hry konaly v Orlando, v roce 2016 na Floridě a v roce 2017 v Torontu. Poslední hry se konaly v říjnu 2018 v Sidney. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

Princ Harry je sám vášnivým sportovcem. Již na škole v Etonu se účastnil mnoha turnajů v rugby, kriketu a pólu. Rád lyžuje, věnuje se motokrosu, slaňování, je velkým příznivcem fotbalového klubu Arsenal. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

V listopadu 2017 oznámil Charles, princ z Walesu oficiální zasnoubení svého syna Henryho s americkou herečkou Meghan Markle. Svatba se konala v roce 2018. V současné době pár očekává prvního potomka na jaře roku 2019.

Od 4. května 2015 používá Henry tituly Jeho královská Výsost princ z Walesu a Rytíř Řádu královny Viktorie. Jako vnuk královny Alžběty II. je zatím pátý v pořadí na trůn Spojeného království. (Goodey, 2018; Britannica, 2018, vlastní překlad)

5.2.8 MEGHAN, VÉVODKYNĚ ZE SUSSEXU (4. 8. 1981)

Oram (2018) uvádí, že se Meghan Markleová, rodným jménem Rachel Meghan Markle se narodila 4. srpna 1981 v Los Angeles v Kalifornii. Meghan od svého dětství chodila pouze do soukromých škol. Počínaje školou Hollywood Little Red Schoolhouse. Následně od roku 1992 studovala na římskokatolické střední škole Immaculate Heart High School. Své studium završila na univerzitě v Illinois, kde získala titul z oboru mezinárodní vztahy a divadelní umění. Již během studií na univerzitě působila na americkém velvyslanectví v Buenos Aires, kde se naučila hovořit španělsky. Studovala také francouzštinu. Meghan pracovala několik let jako herečka. Její největší role byla v seriálu Suits.

Během natáčení se přestěhovala do Kanady, kde byla roku 2016 jmenována velvyslankyní pro neziskovou organizaci World Vision Canada. Vévodkyně již od mládí působila i v jiných neziskových a charitativních organizacích, např. One Young World, která se zaměřuje na řešení nejnáléhavějších světových otázek. (Oram, 2018, vlastní překlad)

Královská svatba s princem Harrym se konala roku 2018 v Kensingtonském paláci. Pár musel, ale nejdříve požádat o svolení k sňatku samotnou královnu Alžbětu II., jelikož dle zákona prvních šest následníků trůnu musí zažádat o královský souhlas. Princ Harry je momentálně pátý v pořadí. (Oram, 2018, vlastní překlad)

6 POLITICKÝ SYSTÉM SPOJENÉHO KRÁLOVSTVÍ VELKÉ BRITÁNIE A SEVERNÍHO IRSKA A ROLE KRÁLOVSKÉ RODINY PRO POLITICKÝ SYSTÉM

V předchozích kapitolách jsem se zabývala vývojem Spojeného království od roku 1066 až do současnosti se zaměřením na královské dynastie a jejich nejvýznamnější osobnosti. Dále jsem také zmínila některé významné události, které se staly během jejich vlády. Dostala jsem se až k momentálně vládoucí Windsorské dynastii. V této kapitole, se budu zabývat současně vládoucí královskou rodinou a její rolí pro politický systém země a pro návaznost nejdříve politický systém představím.

Monarchie je ve Spojeném království nejstarším způsobem vlády. Velká Británie je monarchií konstituční. Od toho se také odvíjí role, funkce a pravomoci nejen panovníka, ale také celé královské rodiny. Panovník je hlavou státu, ale předpisy přijímá a vytváří zvolený parlament. Královna je zde hlavním představitelem státu a předseda vlády Spojeného království je hlavou vlády. (Oram, 2016, vlastní překlad)

6.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA POLITICKÉHO SYSTÉMU

Britský politický systém se do současné podoby formoval celá staletí a je v mnoha směrech unikátní. Velkou raritou je neexistence psané ústavy jako základní právní normy, která je nahrazena několika psanými dokumenty spolu s ústavními zvyklostmi. Politické uspořádání vychází z klasické dělby moci ve státě, která rozlišuje moc výkonnou, zákonodárnou a soudní. Obecně se jedná o nepřímou demokracii, kde státní moc je vykonávána prostřednictvím lidem volených zástupců. (British Political System, 2018, vlastní překlad)

Britský politický systém funguje v rámci tzv. konstituční monarchie, jejímž hlavním představitelem je panovník a v čele vlády stojí předseda Spojeného království. Pravomoci panovníka jsou omezené a jeho role hlavy státu je spíše symbolická a ceremoniální. (British Political System, 2018, vlastní překlad)

6.1.1 MOC VÝKONNÁ

Moc výkonná je v rukách panovníka a britské vlády v čele s ministerským předsedou, kterého jmenuje panovník na základě výsledků voleb. V současné době stojí v čele premiérka Theresa May. Vládu tvoří ministři, kteří jsou navrhováni premiérem a společně tvoří Kabinet. Podle zvyklostí musí mít premiér i jednotliví ministři poslanecký mandát. Musejí být tedy členy Dolní komory, případně Sněmovny Lordů. Počet ministrů vlády kolísá, nicméně v současnosti je tvořena 120 členy, z nichž 22 je zároveň členem kabinetu s nejvyšší politickou mocí a společně s premiérem představují exekutivní moc. Při jmenování musí vláda žádat o důvěru v Dolní sněmovně. (British Political System, 2018, vlastní překlad)

6.1.2 MOC ZÁKONODÁRNÁ

Ústava Spojeného království nemá psanou podobu, ale je založena na zvykovém právu. Nejvyšším orgánem zákonodárné moci Spojeného království je dvoukomorový parlament, který se skládá z Dolní komory (House of Commons) a Horní komory (House of Lords). Horní komora zvaná Sněmovna lordů má 800 členů. Jednu skupinu tvoří tzv. peerové, což jsou světští členové. Někteří mají svá křesla na doživotí a některá křesla jsou dědičná. Druhou skupinou jsou zástupci anglikánské církve, zejména biskupové. Dolní komora má 650 demokraticky zvolených členů. (British Political System, 2018, vlastní překlad)

Parlament sídlí ve Westminsterském paláci a jeho čelním představitelem je panovník. Má zde několik výsad, které jsou zmíněny v kapitole číslo 6.2.1. královské výsady. (British Political System, 2018, vlastní překlad)

6.1.3 MOC SOUDNÍ

Soudní moc ve Spojeném Království je velmi složitá. Na rozdíl od většiny zemí, které provozují jediný právní systém, provozuje Spojené království tři samostatné právní systémy, jeden pro Skotsko, jeden pro Anglii a Wales a další pro Severní Irsko. I když jsou si tyto systémy podobné svými zásadami, liší se ve formě a způsobu provozu.

Nejvyšší soud je konečným odvolacím soudem v občanských věcech po celém Spojeném království a v trestních věcech všude kromě Skotska. Nejvyšší soud se skládá z Vysokého

soudního dvora (High Court of Justice) a z Odvolacího dvora (Court of Appeal). Vysoký soudní dvůr se rozděluje na další tři divize: kancléřská sekce, rodinná sekce a královský dvůr. (Judicial System of United Kingdom, 2018, vlastní překlad)

6.2 ROLE KRÁLOVNY VE VLÁDĚ

Ústav mezinárodních vztahů (2015) uvádí, že se královna Alžběta II. roku 2015 stala nejdéle vládnoucí britskou panovnicí. Na trůn nastoupila v roce 1952. Je hlavou státu Spojené království a také královnou šestnácti bývalých britských kolonií, zahrnující Austrálii, Kanadu a Nový Zéland.

Jak již bylo řečeno v předchozích kapitolách Spojené království je konstituční monarchií. Nebylo tomu tak ale vždy. Spojené království bývalo monarchií absolutistickou. Změnu ke konstitucionalismu dnešní podoby započalo podepsáním listiny Magna Charta Libertatum v roce 1215 a během staletí ústavní systém státu neprodělal mnoho změn. (Kudrnová, 2015)

Politický systém země se postupně vyvinul tak, že panovník sdílí své pravomoci společně s ústavně postavenou vládou a představuje hlavního představitele státní výkonné moci. Královna zastává ve vztahu k vládě zejména funkce formální a ceremoniální. (Oram, 2016, vlastní překlad)

6.2.1 KRÁLOVSKÉ VÝSADY

Informace k této podkapitole jsem čerpala na webových stránkách Royal.uk (2016) a Royalcentral.co.uk (2016).

Formálně je ve Spojeném království výkonná moc udělena koruně, ale výsadní pravomoci vykonává převážně předseda vlády spolu s dalšími ministry. Monarcha má však stále ještě nějaké osobní pravomoci. V průběhu let prošla monarchie mnoho změnami v tom, co královská rodina může a nemůže dělat. Autorita, kterou má královská rodina je nazývána královskou výsadou. V této kapitole se zaměřím na seznam výsad, které má britská panovnice právo uskutečnit.

Královský souhlas:

Zákony jsou tvořeny Dolní sněmovnou a Sněmovnou lordů Parlamentu Spojeného království. Žádný ze zákonů, ale nemůže vzejít v platnost bez souhlasu královny. Královna se za tímto účelem účastní parlamentního zasedání a schvaluje nebo odmítá konkrétní zákon. Královský souhlas je zde však pouze formálností. Posledním datem, kdy monarcha nesouhlasil s parlamentem byl roku 1708, kdy královna Anna odmítla návrh zákona, který by obnovil skotské milice. (Central, 2016, vlastní překlad)

Vrchní velitel:

Všichni vojáci v britských ozbrojených silách jsou pod velením královny. Teoreticky to znamená, že by Její Veličenstvo mohlo mít vůdčí roli ve všech vojenských operacích. V praxi však královna nemá nic společného s tím, jak Spojené království postupuje v obraně doma i v zahraničí. Královská pravomoc ji umožňuje tuto odpovědnost přenést na premiéra a na ministra obrany spolu s dalšími úředníky. Královna by v praxi mohla např. objednat letecký úder, ale vláda by v praxi měla pravomoc její kroky zastavit. (Central, 2016, vlastní překlad)

Vyhlášení války:

Královna je jediná osoba ve Spojeném království, která má pravomoc oficiálně vyhlásit válku jiné zemi. Naposledy byla tato pravomoc využita králem Jiřím VI. během druhé světové války.

Britské ozbrojené jednotky však mají právo zapojit své pozemní jednotky na cizí půdě. Posledním příkladem bylo rozhodnutí Spojeného království napadnout Irák v roce 2003. I když to byl ozbrojený konflikt, vláda nepotřebovala povolení královny. (Central, 2016, vlastní překlad)

Rozpuštění parlamentu:

Královna má právo rozpustit parlament, což v praxi znamená, že může přimět všechny současné členy poslanecké sněmovny k uskutečnění nových voleb. Hypoteticky může tento krok uskutečňovat i vícekrát, dokud nebude mít parlament se kterým je spokojená. V praxi by předčasné rozpuštění parlamentu mohlo způsobit rozruch mezi občany Spojeného království. Posledním panovníkem, který tuto uskutečnil byl Vilém IV.

v roce 1830. Od té doby se britští panovníci řídí pravidelnými volebními cykly při zahájení a ukončení parlamentu. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

Udělení pocty:

Královna pravidelně uděluje pocty a řády. Viz. kapitola řády a šlechtické tituly.

Jmenování předsedy vlády:

Tuto pravomoc vykonává královna po všeobecných volbách, kdy jmenuje předsedou vlády, lídra strany, který musí mít zároveň většinovou podporu od dolní komory parlamentu.

Královna je také hlavou anglikánské církve. V této pozici jmenuje arcibiskupa a biskupa po poradě s předsedou vlády. (Central, 2016, vlastní překlad)

6.2.2 ROLE OSTATNÍCH ČLENŮ KRÁLOVSKÉ RODINY

Podle Goodey (2016) plní královská rodina dvě oficiální funkce. První z nich je reprezentování státu jako např. setkávání se s ostatními hlavami států nebo diplomatické cesty do zahraničí. Jako celek každoročně uskutečňuje přes 2000 veřejných závazků nejenom po celé Británii, ale i po celém světě. Druhou oficiální funkcí je práce v oblasti dobročinných a veřejných služeb a také přispívání k posílení národní jednoty a stability. Někteří členové královské rodiny založili své vlastní charitativní organizace, jak již bylo zmíněno v životopisech jednotlivých členů královské rodiny.

Každý člen královské rodiny má povinnosti, které musí plnit. Rodina podporuje královnu v jejích každodenních činnostech, ale zastupují ji také při oficiálních událostech, kterých se nemůže zúčastnit osobně. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

Většina příslušníků královské rodiny má i své běžné zaměstnání. Princ Edward nejmladší syn královny pracoval pro divadelní společnost Andrew Loyd Webber a jeho žena vlastní PR agenturu. Andrew, druhý syn královny, pracoval ve vládě jako zvláštní zástupce pro mezinárodní obchod a investice. Jediná dcera, princezna Anna, byla v olympijském jezdeckém týmu Spojeného království. Všichni tři synové královny i vnuci William a Harry sloužili v minulosti v ozbrojených silách. Princ William pracuje mimo jiné jako pilot letecké záchranné služby. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

Princ Filip královnin manžel doprovázel královnu na jejích mezinárodních cestách za účelem podpory diplomatických vztahů. Byl také patronem osmi set organizací například na podporu vědy, techniky a životního prostředí. V roce 2017 se však stáhnul do ústraní. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

Princ Charles, první syn královny, podporuje královnu v oblastech národní stability a jednoty. Je patronem nebo prezidentem více než 400 různých charitativních organizací a tato práce přináší roční výdělek 120 milionu liber, které jsou určeny například na vzdělávání a ochranu životního prostředí. (Goodey, 2016, vlastní překlad)

7 VLIV A PŘÍNOS KRÁLOVSKÉ RODINY PRO SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Informace k této kapitole jsem čerpala z Ústavu mezinárodních vztahů (2015).

Winston Churchill kdysi prohlásil: *„Monarchie je neuvěřitelně užitečná záležitost. Když Britové vyhrají bitvu, svorně pějí Bůh zachraň krále, když jí prohrají vymění ministerského předsedu.“*

Dle mne tento citát výstižně popisuje symbolickou důležitost současné královny. Její osobnost je v zájmu stability státu nezastupitelná, i když z hlediska fungování státu není kromě výjimečných situací nepostradatelná. (Kudrnová, 2015)

Královna Alžběta II. postupně mění roli, která se přisuzovala dřívějším panovníkům. Plnění reprezentativních povinností je hlavní náplní jejího času. Královna se pravidelně každý týden setkává s premiérem, každý den vyřizuje státní dokumenty, ale nejvíce se věnuje účasti na různých oficiálních událostech. Vzhledem k tomu, že těchto událostí bývá až 3000 ročně, je nutné, aby se zapojili i ostatní členové královské rodiny. (Kudrnová, 2015)

Královská rodina nemá v dnešní době pouze morální vliv, ale stále častěji se hovoří i o materiálních výhodách pro celé Spojené království. Každoročně navštíví zemi miliony turistů, kteří cestují za účelem poznat památky spjaté s královskou rodinou, která má dnes mimořádnou popularitu. Kromě královny je velice populární nastupující generace v královské rodině, obzvláště princové William a Harry se svými manželkami. Ti se svým přístupem snaží prezentovat jako obyčejní lidé a svými charitativními projekty si získávají popularitu i mezi mladou generací. (Kudrnová, 2015)

Role, pravomoci i výsady všech členů královské rodiny jsou z historického hlediska důležité zejména pro soudržnost celého Spojeného království. Královská rodina je jak pro občany Spojeného království, tak i pro celý svět ztělesněním britské monarchie a královského majestátu. Dlouhá doba královniny vlády pro všechny symbolizuje stabilitu království i konzervativních tradic. Za jeden z nejdůležitějších úspěchů vlády Alžběty II. považuji to, že se s monarchií seidentifikuje většina obyvatel Skotska, Anglie, Walesu a Severního Irska. (Kudrnová, 2015)

8 PRAKTICKÁ ČÁST

8.1 PŘÍPRAVA NA HODINU ANGLIČTINY V 9. TŘÍDĚ ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Praktická část mé bakalářské práce obsahuje přípravu vyučovací hodiny pro 9. třídu základní školy na téma dnešní královské rodiny Spojeného království Velké Británie a Severního Irska. Vyučovací hodinu plánuji zrealizovat na Základní škole v Loučovicích, na kterou jsem také chodila a v minulém roce jsem zde již měla možnost angličtinu vyučovat. Prostředí školy je mi už známé a tím i veškeré vybavení učeben. Na základní škole se vyučuje povinně pouze anglický jazyk a to od 3. třídy. Ve třídách není velký počet žáků, je zde tedy větší prostor věnovat se každému z žáků individuálně. V 9. třídě, kde hodlám hodinu zrealizovat, je pouze 14 žáků.

8.1.1 POPIS VYUČOVACÍ HODINY

Cíl vyučovací hodiny

Téma královská rodina je velice obsáhlé a dalo by se zpracovat z mnoha pohledů. Po shlednutí ŠVP základní školy a konzultaci s vyučující anglického jazyka jsem se dozvěděla, že toto téma se v učebním plánu objevuje pouze okrajově v rámci reálií Velké Británie. Rozhodla jsem se tedy seznámit žáky se základním rodokmenem a osobnostmi rodu Windsorů a funkcemi královské rodiny a také s obecnými znalostmi o královské rodině, jelikož v dnešní době je královská rodina mediálně velmi populární, a tudíž není neznámá pro žáky tohoto věku. Na tématu si žáci zároveň zopakují slovní zásobu týkající se rodiny a rodinných vztahů, které jsou učivem v nižších ročnících a také si zopakují přivlastňování (possesive forms). Žáci si obohatí slovní zásobu novými výrazy např. šlechtické tituly aj.

Dle ŠVP ZŠ a MŠ Loučovice „Přes překážky ke hvězdám“ (2016) budou v rámci vyučování rozvíjeny tyto kompetence:

Kompetence komunikativní – je kladen důraz na kulturní úroveň komunikace a také rozvoj schopnosti dorozumívání se v cizím jazyce. Žáci se učí kultivovanému projevu a zároveň naslouchání projevu druhých. Orientují se v různých typech textu.

Kompetence k řešení problémů – žáci se učí překonávat jazykové bariéry v každodenních situacích, jsou schopni řešit problémy při skupinové práci a stejně tak samostatně.

Kompetence k učení – žáci jsou schopni vytvořit si vlastní strategie učení, podle nabízených a osvědčených postupů, ale i vlastních nápadů. Umí vyhledávat, zpracovávat a třídit základní informace. Učí se trpělivosti.

Kompetence sociální a personální – Žáci jsou schopni vzájemné spolupráce ve skupinách, schopni vést diskusi nad probíranými tématy a jsou schopni objektivně ohodnotit práci svou i práci druhých.

Kompetence pracovní – Správnou motivací vedeme žáky k motivaci vlastní a tím i k pozitivnímu vztahu k práci. Vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí za pomoci vhodných studijních materiálů a příjemným prostředím v učebně.

Kompetence občanské – Žáci jsou vedeni k sebeúctě a úctě k druhým lidem a k vhodnému chování ve škole i mimo školu. Mají kulturní povědomí. (ŠVP, 2016)

Uplatnění kompetencí v mém vyučování: Víím, že klíčové kompetence se u žáků vytváří postupně a není to záležitost pouze jedné vyučovací hodiny. Náplň mého vyučování jsem se však snažila naplánovat tak, aby se vázalo ke každé z kompetencí. Aktivity jsou utvořeny tak, aby žáci pracovali jak samostatně, tak i ve skupinách. Žáci by tedy měli komunikovat mezi sebou, ale také samostatně přemýšlet o dané problematice v cizím jazyce, což se týká zejména kompetencí komunikačních, sociálních a personálních. Viz. aktivita Hádej, kdo jsem? Žáci musejí naslouchat jeden druhému, spolupracovat ve skupině, musí naslouchat a tolerovat ostatní, do řešení úkolu se musí zapojit celá třída. Variabilita aktivit také vyžaduje použití různých pomůcek a samostatné vyhledávání informací. Zaměřujeme se tedy zejména na kompetence k učení, k řešení problému a také kompetence pracovní. Viz. aktivita č. 3 Sestavení rodokmenu, kde žáci musí sami vyhledávat a utřídit informace a být schopni pracovat v týmu. Pro rozvíjení občanských kompetencí se budu žáky snažit vést k toleranci k druhým zejména při práci v týmech. Samotné téma královská rodina vede žáky k uvědomění si kulturních a politických rozdílů mezi Českou republikou a Spojeným královstvím.

Výstup vyučovací hodiny

Žáci jsou schopni orientovat se v základním rodokmenu královské rodiny, který si sami během hodiny vytvořili. Na konci hodiny budou žáci znát významné členy rodu Windsorů (Alžběta II., princ Filip, princ Charles, princezna Diana, vévodkyně Camilla, princové William a Harry, vévodkyně Kate, vévodkyně Meghan, hrabě Edward, vévoda Andrew a princezna Anna). Boudou znát a umět správně používat tato slovíčka (royal, throne, heir, her royal majesty, her royal highness, duke, duchess, House of Windsor, reign, earl)

Popis učebny

Jazyková učebna se nachází ve druhém patře školy. Lavice jsou zde uspořádány tradičně ve třech řadách za sebou, žáci sedí po dvou. Učebna je vybavena interaktivní tabulí. Každý žák má k dispozici sluchátka pro poslechová cvičení. Také lze využít slovníky nebo tablety pro různá interaktivní cvičení. Pro svou vyučovací hodinu jsem se rozhodla využít pro jednu z aktivit právě interaktivní tabuli a tablety.

8.2 ORGANIZACE VÝUKY

Úvod (2 min)

V této třídě jsem již měla možnost si výuku vyzkoušet. Žáky tudíž už znám a znají i oni mne, a proto se při úvodu hodiny nebudu představovat. Před začátkem vyučování si nejdříve po třídě rozvěsím kartičky, které budu potřebovat pro svou první aktivitu. Na úvod hodiny seznámím žáky s účelem mého působení v této konkrétní hodině. Přivítám se s žáky anglicky (a zeptám se jich, jak se mají) a také se anglicky zeptám, kdo dnes chybí. Zapiš do třídní knihy, kam napíše i hlavní téma hodiny. To ale žákům neřeknu, neboť je nechám, aby ho vyvodili sami v následující aktivitě.

1. Úvodní motivační aktivita (5 minut)

Název: Hádej, kdo jsem + kdo ke mně patří

Cíl: vyvození tématu hodiny, opakování slovní zásoby a tvoření otázek

Pomůcky: kartičky členů královské rodiny přilepené na zdech kolem místnosti

obrázkem ke zdi tak, aby nebyly ihned vidět.

Popis: já budu představovat panovnici Alžbětu II .. Žáci se svými otázkami pokusí zjistit, kterou postavou jsem. Já budu odpovídat pouze ano nebo ne.

Očekávání: tvoření jednoduchých otázek, které by již měli znát a umět strukturovat. Např. Are you a girl/boy/ man/woman ? Are you a historical figure? Are you alive now?

Pokud po uplynutí cca. 3 minut nebudou žáci vědět, dám jim jednoduché nápovědy jako např. United Kingdom, London, Buckingham Palace atd.

Po zjištění, kterou postavu jsem představovala, vyzvu žáky, aby ze zdi sundali obrázky, společně si je prohlédli a zkusili přijít na téma dnešní hodiny. Následně tedy vyvodíme téma královská rodina, které zapiš na tabuli.

2. Aktivita (8 minut)

Název: Brainstorming

Pomůcky: kartičky s fotografiemi členů královské rodiny

Cíl: zjištění znalostí dětí, pojmenování členů královské rodiny, oživení slovní zásoby na téma rodina – rodinné vazby

Popis: postupně spolu projdeme fotografie jednotlivých členů královské rodiny zeptám se jich anglicky, zda dokáží pojmenovat kdo je na fotografii a co o dané osobě ví. Informace může říct žák, který má kartičku právě v ruce nebo kdokoli jiný ze třídy. Předpokládám, že některé osoby budou znát více a jiné méně. (např. prince Andrewa či princeznu Annu...). U méně známých informace doplním. Zaměříme se také na určení rodinných vztahů formou hry, (např. Prince William is Prince Harry's brother)

3. Aktivita (15 minut)

Název: Sestavení rodokmenu, vyhledávání informací – skupinová práce

Pomůcky: karty s fotografiemi členů královské rodiny, velký papír, lepidlo, tablety, psací potřeby, pracovní šablony, papírky s královskými tituly pro přiřazování

Cíl: uvědomění si hierarchie královské rodiny, výroba plakátu pro další využití, vyhledávání a třídění informací

Popis: třídu rozdělím do dvou skupin. Z lavic vytvořím dvě stanoviště. Jedna skupina se pokusí sestavit rodokmen z fotografií a vyhledat nejen jména, ale i přiřadit jejich tituly (např. Prince of Wales, Duke of Cambridge apod.), zjistí významy slov duke, duchess, her royal majesty apod. Druhá skupina bude vyhledávat základní informace ke třem nejvýznamnějším členům královské rodiny (Alžběta, Charles, William – královna + následníci trůnu) s tím, že někteří budou vyhledávat informace a někteří budou zapisovat do předem připravených šablon. Po kontrole správnosti, rodokmen nalepíme na tabuli a jednotlivé osoby pojmenujeme pod fotografie a přidáme i vyhledané informace od druhé skupiny. Každá skupina si poté vybere jednoho mluvčího, který shrne získané poznatky. Výsledný plakát může zůstat v jazykové učebně pro další využití.

4. Aktivita (10 minut)

Název: Shrnující kvíz

Pomůcky: tablety, kvíz vytvořený v programu Smart notebook 17, který tato základní škola používá

Cíl: fixace získaných vědomostí

Popis: žákům rozdám tablety, do kterých si stáhnou ze sdílených dat mnou vytvořený kvíz a pokusí se ho sami vypracovat formou přiřazování nabízených výrazů z tabulky k otázkám. Správnost vypracování kvízu zkontrolujeme poté společně na interaktivní tabuli.

5. Aktivita (5 minut)

Název: Hodnocení a shrnutí hodiny

Cíl: sebereflexe

Popis: zeptám se žáků, co nového jim vyučovací hodina přinesla, co nového se dozvěděli, co se jim líbilo a nelíbilo, jak se jim pracovalo ve skupinách, vyzvu je k zhodnocení práce své i druhých. Co by příště udělali jinak. Na úplný závěr i já hodinu zhodnotím, co se podařilo, co nikoliv a proč. Na závěr vyučování rozdám žákům list se shrnutím hodiny, který jsem si předem připravila.

8.3 ANALÝZA ODUČENÉ JEDNOTKY

Vyučovací hodina splnila téměř všechna má očekávání. Ze 14 žáků bylo přítomno pouze 12. Hodina probíhala v jazykové učebně, kterou jsem si již před začátkem vyučování připravila pro svou první aktivitu.

Stálý vyučující angličtiny nebyl ve třídě přítomen. Žáci měli předem ohlášeno, že budou mít na tuto hodinu jiného vyučujícího, ale nevěděli, jaké téma budu vyučovat.

Jak jsem již zmínila, v této třídě jsem si již v minulosti mohla výuku vyzkoušet. Několik minut před začátkem vyučování jsem žáky vyzvedla v jejich kmenové třídě a přesunuli jsme se do jazykové učebny. Žáci se usadili do lavic po dvou. Žákům jsem česky sdělila, jaký je důvod mého působení v této konkrétní hodině. Poté jsem se žáků anglicky

zeptala, jak se mají. Poté mi sdělili, kdo chybí a zapsala jsem do třídní knihy. Následně jsme se přesunuli k připraveným aktivitám.

Aktivita č. 1:

Hádej, kdo jsem a kdo ke mně patří. Já jsem představovala panovnici Alžbětu II. a od žáků jsem očekávala strukturování jednoduchých otázek, na které budu odpovídat pouze ano nebo ne. Žáci vymýšleli otázky popořadě po lavicích, aby se ke slovu dostal každý. Překvapilo mě, že žáci byli velmi aktivní a zvědaví již od počátku vyučování. Zvládali strukturovat jednoduché otázky jako např. Are you a woman? Are you still alive? Are you an actor?... Po uplynutí několika minut bohužel neuhádli, jakou postavu představuji. Dala jsem jim tedy jednu nápovědu a to, že žijí v Buckinghamském paláci. Poté již jeden z žáků uhodl, že představuji Alžbětu II.. Žáky jsem následně vyzvala, aby ze zdi sundali připravené fotografie se členy královské rodiny (Příloha 1), tím jsme společně vymezili téma této hodiny. Čas vymezený na tuto aktivitu byl 5 minut, a to jsme dodrželi.

Aktivita č. 2:

Fotografií bylo přesně 12, každý si tedy ponechal jednu fotografii. Postupně se pokusili pojmenovat osobnosti na své fotografii a pokud nevěděli, mohl odpovědět kdokoliv ze třídy. Při této aktivitě jsem bohužel zjistila, že toto téma je žákům téměř neznámé. Většina žáků věděla, kdo je Alžběta II. a také uměli říct základní informace o ní. Velkým překvapením bylo, že prince Charlese dokázalo rozeznat pouze pět žáků a to, že je dalším následníkem trůnu nevěděl nikdo. Většina žáků také věděla, kdo jsou princové Harry a William a jejich manželky. Polovina žáků věděla, kdo byla princezna Diana. Princeznu Annu, prince Andrewa, Edwarda a Filipa bohužel nepoznal žádný z žáků. Jelikož kromě jmen žáci nevěděli o jednotlivých osobnostech téměř nic, musela jsem více času věnovat prezentaci jednotlivých osob. Po seznámení s osobnostmi každý představil tu, kterou má na fotografii formou didaktické hry, Já jsem, kdo je? Inspiraci pro tuto hru jsem našla v knize 111 her pro atraktivní výuku angličtiny (2013) a pravidla hry jsem přizpůsobila potřebám hodiny. Tato hra sloužila k zopakování slovní zásoby, přivlastňování a upevnění znalosti o rodokmenu. Tvořili věty typu, My name is Charles. Who is my son? I am your son William. Who is my grandfather?... Z původně plánovaných 8 minut jsem protáhla aktivitu na 11 minut.

Aktivita č. 3:

Po skončení druhé aktivity jsem společně se žáky vytvořila dvě stanoviště spojením několika lavic. Žáci se poté rozdělili do dvou skupin po šesti. Rozdala jsem jim tablety a potřebné pomůcky. První skupina vytvářející plakát se pokusila sestavit rodokmen a přiřadit lístečky s tituly. (Příloha 1 a 2) Pro hledání informací mohli volně využívat tablety. Po mé kontrole fotografie a cedulky nalepili. V druhé skupině žáci vytvořili dvojice. Každá z dvojic dostala za úkol vyplnit dotazník o královně nebo následníkovi trůnu. (Příloha 3) Jeden z dvojice vždy informace vyhledával a druhý zapisoval. Žáci mezi sebou komunikovali většinou v českém jazyce, ale upozornila jsem je, aby se snažili mluvit mezi sebou anglicky a informace vyhledávali také na anglických stránkách. Při této aktivitě žáci spolu velmi dobře spolupracovali. Snažila jsem se jim do práce nezasahovat, dokud nebyli hotovi. Žákům jsem však poradila, pokud se mě zeptali na význam některých slovíček. Skupina, která vytvářela rodokmen skončila o několik minut dříve než skupina druhá. Požádala jsem tedy žáky z první skupiny, aby pomohli druhé skupině. Poté si každá ze skupin měla zvolit jednoho mluvčího a zjištěné informace shrnout pro ostatní. Žáci potřebovali čas, aby se na tento proslov mohli připravit. Nemohli se ale dohodnout, kdo informace odprezentuje. Nechala jsem je tedy prezentovat po dvojicích. Žáci se následně vrátili na svá stanoviště. Výsledný plakát přikládám k nahlédnutí do přílohy. Tato aktivita nám zabrala 20 minut.

Aktivita č. 4:

K této aktivitě jsem měla připravený shrnující kvíz v programu Smart Notebook 17. (Příloha 4) Původně jsem plánovala, že si každý stáhne tento kvíz do svého tabletu a poté bychom zkontrolovali výsledky společně. Jelikož zbývalo pouze 7 minut do konce vyučování a bylo ještě nutné stihnout evaluaci, udělali jsme tento kvíz společně na tabuli Smart. Aktivita nám zabrala 5 minut.

Aktivita č. 5:

Jelikož nezbyl čas k napsání poznámek s čímž jsem počítala, rozdala jsem žákům shrnující list, který si vlepí do svého sešitu. (příloha 5) Na úplný konec jsem se žáků zeptala, zda se jim hodina líbila a jak se jim pracovalo ve skupinách a co by udělali jinak. Žáci hodnotili výuku kladně, především různorodost aktivit, možnost pracovat společně a ocenili nové informace.

8.4 MÉ OSOBNÍ POZNATKY A NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ

Domnívám se, že cíl stanovený pro tuto vyučovací hodinu byl splněn. Jak jsem předpokládala při přípravě na tuto hodinu, žáci věděli pouze málo informací o královské rodině, kromě některých jmen a např. nedávné svatbě prince Harryho a Meghan. Nebyl to tedy pro mne lehký úkol, vybrat a následně prezentovat takto široké množství informací v jedné vyučovací hodině.

Mým primárním cílem bylo seznámit žáky se základním rodokmenem rodiny Windsorů, zopakování si slovní zásoby z tématu rodiny, přivlastňování a také obohacení si slovní zásoby o nové výrazy. Tyto cíle jsem naplnila, jak dokazuje výsledný plakát a vyplněné dotazníky. (Příloha 6)

Myslím si, že aktivity byly vybrány vhodně. Vyhovoval mi malý počet žáků ve třídě. Samostatné vyhledávání informací a výroba plakátů žáky motivovala ke spolupráci a přemýšlení.

Jediným problémem bylo mé původní časové rozvržení hodiny. Bohužel již při druhé aktivitě jsem si uvědomila, že úkoly zabírají více času. Aktivity jsme nakonec udělali všechny, ale poslední dvě jsem musela zkrátit a přizpůsobit. Proto bych pro mé příští vyučování volila lepší rozvržení času.

8.5 UMÍSTĚNÍ VYUČOVACÍ HODINY NA METODICKÝ PORTÁL RVP

Jedním z úkolů v mé praktické části této práce, bylo umístit přípravu vyučovací hodiny na Metodický portál RVP. Tento portál slouží k inspiraci a sdílení informací mezi pedagogy a širokou veřejností. Portál obsahuje materiály, náměty a pomůcky potřebné pro výuku. Na portálu je také k dispozici fórum, kde je možno sdílet a konfrontovat své zkušenosti s ostatními uživateli.

Mou přípravu lze na portálu vyhledat následujícími kroky:

Na webové stránce RVP.cz je nutno otevřít sekci Wiki → Sborovna → Přípravy na výuku → ZV Druhý stupeň → Anglický jazyk → Sdílené přípravy → Dnešní role královské rodiny ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska.

9 ZÁVĚR

Cílem teoretické části mé práce bylo popsat rodokmen královské rodiny a rodinných vztahů, a také vysvětlit roli královské rodiny pro Spojené království Velké Británie a Severního Irska v současné době. Cílem praktické části byla příprava vyučovací hodiny pro devátou třídu základní školy a umístění této přípravy na metodický portál RVP.cz, jako praktická ukázka zapojení průřezového tématu Multikulturní výchova do anglického jazyka.

Jak již bylo zmíněno v úvodu, bylo pro mne velmi složité sehnat odbornou literaturu o královské rodině v českém jazyce. Při shromažďování informací pro teoretickou část jsem se inspirovala několika česky psanými knihami zejména z oblasti beletrie. Většina zdrojů, ze kterých jsem čerpala, byla tedy v anglickém jazyce. Mým primárním zdrojem se stal oficiální web královské rodiny, který je denně aktualizován. Pro terminologii jsem využívala hlavně encyklopedii Britannica. V praktické části jsem si vytvořila přípravu na hodinu anglického jazyka v deváté třídě základní školy. Hodinu jsem následně zrealizovala na základní škole v Loučovicích.

Při zkoumání problematiky současné role královské rodiny ve Spojeném království Velké Británie a Severního Irska jsem došla k několika důležitým poznatkům.

Královna zastává ve vztahu k vládě zejména funkce formální a ceremoniální. Sdílí své pravomoci s ústavně postavenou vládou a je hlavním představitelem výkonné moci. Královna má i přes svou především ceremoniální roli několik výsad, které může uskutečnit, jako např. královský souhlas při aplikaci nových zákonů, rozpuštění parlamentu, jmenování předsedy vlády nebo udělení královského titulu.

Královská rodina jako taková má dvě oficiální funkce, a to zejména reprezentaci státu např. při cestách do zahraničí či setkávání se s jinými hlavami států. Druhou oficiální funkcí je práce v dobročinných a charitativních projektech. Každý člen dnešní královské rodiny se věnuje charitativní činnosti v organizacích, které buď sám založil, ale i v jiných. Tato charitativní práce mi přijde velmi významná, jelikož má velký sociální vliv.

Alžběta II. je nejdéle vládnoucí britskou panovnicí. Ostatní členové ji podporují při každodenních činnostech a také ji zastupují při oficiálních událostech.

V neposlední řadě je královská rodina obchodní značkou, která přináší do země materiální výhody. Členové královské rodiny, zejména nastupující generace, představují kulturní, módní i společenské ikony a přivádějí tak do země mnoho turistů.

V praktické části mé bakalářské práce jsem se věnovala přípravě na vyučovací hodinu v 9. třídě základní školy. Informace jsem čerpala zejména z teoretické části této práce. Jednotlivé aktivity jsem se snažila zorganizovat tak, aby naplňovaly veškeré klíčové kompetence, které jsou uvedeny v ŠVP ZŠ a MŠ Loučovice. Hlavním výstupem hodiny byl rozvoj slovní zásoby týkající se královské rodiny, seznámení se s rodokmenem, tituly současné královské rodiny, ale také základní informace o současných členech. Výsledkem z této hodiny byly plakáty vytvořené žáky znázorňující rodokmen rodu Windsorů se základními informacemi o jednotlivých osobnostech.

Téma královská rodina je velice široké a dalo by se uchopit z různých pohledů. Já jsem se zaměřila zejména na sběr ucelených, ověřených informací. Dle mého názoru je toto téma vhodné pro zpracování v rámci průřezového tématu základního vzdělávání v multikulturní výchově. Jelikož realizovaná hodina dokázala, že zvyšováním informovanosti můžeme zamezit utváření zkreslených představ o fungování monarchie.

Myslím si, že všechny cíle mé bakalářské práce byly naplněny a doufám, že svou výukou jsem žákům ukázala alespoň částečně skutečný obraz dnešní královské rodiny.

10 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1 – Fotografie členů královské rodiny potřebné k aktivitě č. 1, 2, 3

Příloha 2 – Papírky s královskými tituly potřebné k aktivitě č. 3

Příloha 3 – Šablony potřebné k aktivitě č. 3

Příloha 4 – Ukázka shrnujícího kvízu v programu Smart Notebook 17 k aktivitě č. 4

Příloha 5 – List se shrnutím hodiny k aktivitě č. 5

Příloha 6 – Ukázka zhotoveného plakátu

11 ZDROJE

Tištěné zdroje:

- Bradford, S. (2002) Elizabeth. *A Biography of Her Majesty the Queen*. London.
- Brandreth, G. D. (2006). *Philip a Alžběta: Portrét jednoho manželství*. Překlad Marie Jungmannová. Praha: Ikar.
- Kelley, K. (1999). *Královská rodina*. Praha: Ikar.
- Lobkowicz, F. (1999) *Encyklopedie řádů a vyznamenání*. Praha: Libri.
- Morton, A. (1997). *Diana: Její skutečný příběh - ve svých vlastních slovech*. New York: Simon a Schuster.
- Roche, M. (2008). *Alžběta II.: poslední královna*. Praha: Práh.
- Sharma, U. (2000). *Principles and Theory of Political Science*. Atlantic Publishers & Dist.
- Spoto, D. (1997) *Sestup a pád rodu Windsorů*. Praha: Ikar.
- Žaloudek, K. (2004). *Encyklopedie politiky*. 3., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Libri.

Elektronické zdroje:

- A&E Television Networks (2018). *Kate Middleton*. [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <https://www.biography.com/people/kate-middleton-542648>
- Aristocrats, W. A. (2018). *Royal British Nobility Titles in order*. [vid. 2018-03-11] Dostupné z: <http://www.victorian-era.org/royal-british-nobility.html>
- Berry, C. (2016). *The Tudors*. [vid. 2018-03-15] Dostupné z: <https://www.royal.uk/tudors>
- Britannica, T. E. (2014). *Theocracy*. [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/theocracy>
- Britannica, T. E. (2017). *George VI*. [vid. 2018-04-18] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/George-VI>
- Britannica, T. E. (2017, December 27). *Absolutism*. [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/absolutism-political-system>
- Britannica, T. E. (2018). [vid. 2018-04-21] *Camilla, duchess of Cornwall*. Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Camilla-duchess-of-Cornwall>
- Britannica, T. E. (2018). *Edward VIII*. [vid. 2018-04-16] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Edward-VIII>
- Britannica, T. E. (2018). *George V*. [vid. 2018-04-16] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/George-V-king-of-United-Kingdom>
- Britannica, T. E. (2018). *House of Hanover*. [vid. 2018-04-15] Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/House-of-Hanover>
- Britannica, T. E. (2018). *Charles, prince of Wales*. [vid. 2018-04-20] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Charles-prince-of-Wales>
- Britannica, T. E.

- (2018). *Parliamentary democracy*. [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/parliamentary-democracy>
- Britannica, T. E. (2018). *Prince Harry, duke of Sussex*. [vid. 2018-04-23] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Prince-Harry-of-Wales>
- British Political System, (2018). [vid. 2018-05-23] Dostupné z: <http://www.rogerdarlington.me.uk/Britishpoliticalsystem.html>
- Central, G. P. (2016). *What are The Queen's powers?* [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <http://royalcentral.co.uk/blogs/insight/what-are-the-queens-powers-22069>
- Goodey, E. (2016). *Diana, Princess of Wales*. [vid. 2018-04-21] Dostupné z: <https://www.royal.uk/diana-princess-wales>
- Goodey, E. (2016). *The role of the Royal Family*. [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <https://www.royal.uk/role-royal-family>
- Goodey, E. (2017). *The Queen and Honours*. [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <https://www.royal.uk/queen-and-honours>
- Goodey, E. (2018). *Her Majesty The Queen*. [vid. 2018-04-18] Dostupné z: <https://www.royal.uk/her-majesty-the-queen?ch=5>
- Goodey, E. (2018). *The Duke of Edinburgh*. [vid. 2018-04-20] Dostupné z: <https://www.royal.uk/the-duke-of-edinburgh>
- Goodey, E. (2018). *The Duke of Sussex*. [vid. 2018-04-22] Dostupné z: <https://www.royal.uk/prince-harry>
- History - Edward VIII. (n.d.). [vid. 2018-04-17] Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/historic_figures/edward_viii_king.shtml
- History: *Normans*. (2014). [vid. 2018-03-11] Dostupné z: <http://www.bbc.co.uk/history/british/normans/>
- House of Windsor - King George V. (n.d.). [vid. 2018-04-16] Dostupné z: <https://www.britroyals.com/windsor.asp?id=george5>
- Interests, (n.d.). [vid. 2018-04-20] Dostupné z: <https://www.princeofwales.gov.uk/interests>
- Jiří VI. – král, který z boje neutekl. (2015). [vid. 2018-04-18] Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/jiri-vi-kral-ktery-z-boje-neutekl-6512864>
- Josephson, P. R., Joyce, P., Chaney, W. A., Smith, L. B., Morrill, J. S., & Kellner, P. (2018) *United Kingdom*. [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <https://www.britannica.com/place/United-Kingdom>
- Judicial System of United Kingdom, (2018). [vid. 2018-05-23] Dostupné z: http://www.commonwealthgovernance.org/countries/europe/united_kingdom/judicial-system/
- Kings & Queens of England, Scotland, Wales & United Kingdom. [vid. 2018-03-14] Dostupné z: <https://www.britroyals.com/rulers.asp>
- Kudrnová. (2015). *Ústav mezinárodních vztahů*. [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <https://www.iir.cz/article/postaveni-alzbety-ii-v-soucasnem-britskem-politickem->

- systemu?fbclid=IwAR30cHlw-UcP2slaPfadg_xhIWdyQcVCrOvgihru7plwGZI7x2ryfUkoOVI
- Kuenssberg, L. (2018). *Royal Family: Line of Succesion*. [obrázky]. [vid. 2018-10-11] Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/uk>
- Marquis De Ruvigny. (1909) *The nobilities of Europe*. [vid. 2018-03-11] Dostupné z: <https://archive.org/details/nobilitiesofeuro01ruviuoft>
- Němec, V. (2016). *Stoletá válka (1337 – 1453)*. [vid. 2018-03-13] Dostupné z: <http://www.dejepis.com/ucebnice/stoleta-valka-1337-1453/>
- Oram, K. (2016). *The role of the Monarchy*. [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <https://www.royal.uk/role-monarchy>
- Oram, K. (2016). *The Stuarts*. [vid. 2018-03-14] Dostupné z: <https://www.royal.uk/stuarts>
- Oram, K. (2018). *The Duchess of Cambridge*. [vid. 2018-04-22] Dostupné z: <https://www.royal.uk/the-duchess-of-cambridge>
- Oram, K. (2018). *The Duchess of Sussex*. [vid. 2018-03-11] Dostupné z: <https://www.royal.uk/duchess-sussex>
- Oram, K. (2018). *The Duke of Cambridge*. [vid. 2018-04-21] Dostupné z: <https://www.royal.uk/the-duke-of-cambridge>
- Oram, K. (2018). *Victoria (r. 1837-1901)*. [vid. 2018-03-14] Dostupné z: <https://www.royal.uk/queen-victoria>
- Ottova encyklopedie obecných vědomostí na CD-ROM (verze I.) (1997): *Věrná digitální replika Ottova slovníku naučného ve 28 svazcích (1888-1909)*. Zlín: AION CS.
- Princ Charles, (2008). [vid. 2018-04-20] Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1434089-princ-charles>
- Pryor, D. F. (2011). *History - Ancient History in depth: Overview: From Neolithic to Bronze Age, 8000 - 800 BC*. [vid. 2018-03-11] Dostupné z: http://www.bbc.co.uk/history/ancient/british_prehistory/overview_british_prehistory_01.shtml
- Rezková, D. (2017). *Podvazkový řád*. [vid. 2018-05-24] Dostupné z: <https://www.radynacestu.cz/magazin/podvazkovy-rad/>
- Stenton, D. M. (2018). *Magna Carta*. [vid. 2018-03-12] Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Magna-Carta>
- The Constitution. (2017). [vid. 2018-04-11] Dostupné z: <http://www.monarchist.org.uk/the-constitution.html>
- The London Gazette. (1856). *Původní text dekretu zřizujícího Viktoriin kříž*. [vid. 2018-04-10] Dostupné z: <https://www.thegazette.co.uk/London/issue/21846/page/410>
- The Royal Family. (2018). *Worksheets made by teachers for teachers*. [obrázek]. [vid. 2018-10-12] Dostupné z: https://en.islcollective.com/resources/projectables/powerpoints_ppt_pptx/the_british_royal_family/family-family-elementary/48733

12 PŘÍLOHY

Autorem všech materiálů a pracovních listů je Kristýna Bigasová. Fotografie členů královské rodiny jsou z webu BBC.com.

Příloha 1: Fotografie členů královské rodiny potřebné k aktivitě č. 1, 2, 3

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

(Kuenssberg, 2018)

Příloha 2: Papírky s královskými tituly potřebné k aktivitě č. 3

Her Royal Majesty	Duchess of Cornwall	Duchess of Cambridge
Duke of Sussex	Duke of Edinburgh	Duchess of Sussex
Princess of Wales	Duke of York	Duke of Wessex
Prince of Wales	Duke of Cambridge	Princess Royal

Příloha 3: Šablony potřebné k aktivitě č. 3

Queen Elizabeth II.

(Kuenssberg, 2018)

Find the answers for the following questions:

What is her full name?	
What is her title?	
When and where was she born?	
When did she become the Queen?	
How long has she been reigning?	
How many children does she have and who will be the next on the throne?	
Where does the queen live?	
What is the surname of the Royal Family?	
Is she a head of any other countries?	
Find some interesting facts about her.	

Prince William

(Kuenssberg, 2018)

Find the answers for the following questions:

What is his full name?	
When and where was he born?	
What is his relationship to the queen?	
What royal titles does he have?	
What is the name of his wife?	
Where did Prince William and his wife meet ?	
Name any of his former jobs.	

Prince Charles

(Kuenssberg, 2018)

Find the answers for the following questions:

What is his full name?	
What royal titles does he have?	
When and where was he born ?	
Who is he married to?	
What is his relationship to the Queen ?	
How many children does he have and what are their names?	
Who was he married to?	
Which sport does he like to play with his sons?	

Příloha 4: Ukázka shrnujícího kvízu v programu Smart Notebook 17 k aktivitě č. 4

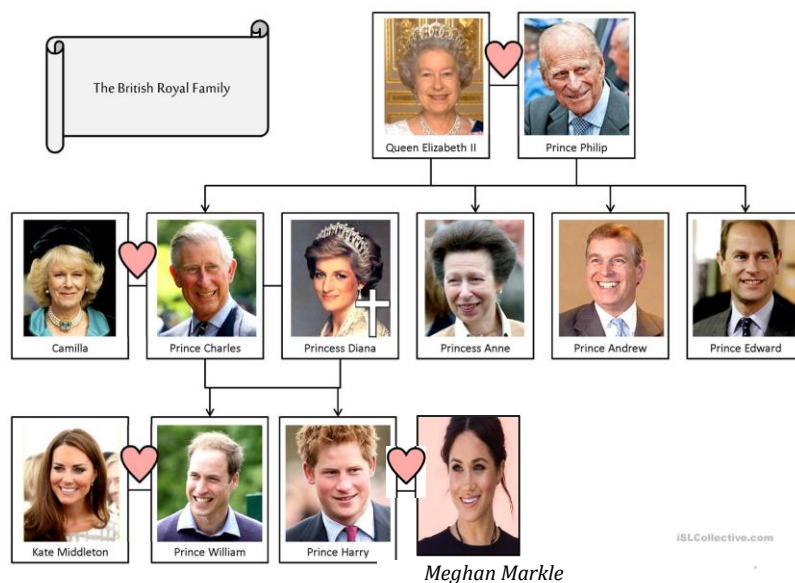
Fill in the blanks by putting the listed words in the correct space:

Hello my name is Elizabeth II. and I am the of the United Kingdom. We live in Buckingham in London. The next throne..... is my son Charles. My husband is the..... of Edinburgh. We have got three and one..... She is..... Anne and they are Charles,..... Andrew and..... Edward. William and Harry are Edward's..... I've been the longest reigning British..... My grandsons' mother..... died in 1997 in a car accident..... wife is called Catherine.

queen	duke	sons	monarch	heir	William's	Diana
prince	nephews	prince	princess	palace	prince	daughter

Příloha 5: List se shrnutím hodiny k aktivitě č. 5

Lesson Summary

(The Royal Family, 2018)

Vocabulary:

- Royal – královský
- Throne – trůn
- Her Royal majesty – její královské veličenstvo
- Duchess – vévodkyně
- Duke – vévoda
- Her Royal Highness – její královská výsost
- Heir – dědic
- Earl – kníže
- Reign – vládnout
- Monarch – vládce

- The United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland is a constitutional monarchy. Queen Elizabeth II. has been the longest reigning British monarch. The next throne heir is prince Charles.

Příloha 6: Ukázka zhotoveného plakátu

